

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy FAMUR S.A. za rok 2008

Katowice
23 kwietnia 2009

GRUPA FAMUR

mining solutions

www.famur.com.pl

SPIS TREŚCI

DANE DOTYCZĄCE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WG MSR/MSSF	6
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008	7
ZESTAWIENIE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008	9
SKONSOLIDOWANY BILANS SPORZĄDZONY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008	10
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008	12
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008	15
1. INFORMACJE OGÓLNE	15
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	23
1) Oświadczenie o zgodności	24
2) Zmiany zasad rachunkowości	24
3) Podstawy konsolidacji	24
4) Inwestycje w podmioty stowarzyszone	25
5) Wartość firmy	25
6) Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	25
7) Leasing	25
a) Grupa jako leasingodawca	26
b) Grupa jako leasingobiorca	26
8) Waluty obce	27
a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	27
b) Transakcje i salda	27
9) Świadczenia pracownicze	27
10) Metody wyceny	28
11) Ujmowanie przychodów	28
a) Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów	29
b) Przychody z tytułu odsetek	29
c) Przychody z tytułu dywidend	29
12) Kontrakty długoterminowe	29
13) Ujmowanie kosztów	30
14) Pozostałe przychody i koszty operacyjne	30
15) Przychody i koszty finansowe	30
16) Koszty odsetek	30
17) Podatki	31
a) Podatek dochodowy bieżący	31

b) Podatek dochodowy odroczony	31
c) Inne podatki	32
18) Rzeczowe aktywa trwałe	32
19) Nieruchomości inwestycyjne	34
20) Wartości niematerialne	34
a) Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie – Koszty badań i prac rozwojowych	34
b) Patenty i znaki towarowe	35
c) Oprogramowanie komputerów	35
21) Utrata wartości	35
22) Zapasy	36
23) Odpisy aktualizujące wartość zapasów	36
24) Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	37
25) Instrumenty finansowe	37
26) Zasady wyceny instrumentów finansowych na dzień bilansowy	38
27) Aktywa finansowe stanowiące instrumenty kapitałowe	38
28) Należności z tytułu dostaw i usług	39
29) Pozostałe należności	39
30) Inwestycje w papiery wartościowe	39
31) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	39
32) Rozliczenia międzyokresowe kosztów	39
a) Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	39
b) Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	40
33) Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40
34) Dotacje	40
35) Kapitały własne	40
36) Rezerwy	41
37) Kredyty bankowe	42
38) Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe	42
39) Zamienne instrumenty dłużne	42
40) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	42
41) Zobowiązania z tytułu postępowania układowego	42
42) Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń	42
43) Płatności instrumentami kapitałowymi	43
44) Zysk przypadający na jedną akcję	43
45) Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	43
46) Prezentacja w Rachunku Przepływów Pieniężnych oraz w Bilansie udzielonych i zaciągniętych pożyczek ...	43
47) Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	44

48) Założenia zastosowania zasad rachunkowości obowiązujących w Unii Europejskiej po raz pierwszy	45
3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	45
4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE	45
5. KOSZTY RESTRUKTURYZACJI	50
6. ZYSK NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	51
7. KOSZTY ZATRUDNIENIA	51
8. ZYSKI (STRATY) Z INWESTYCJI	52
9. INNE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	52
10. PRZYCHODY FINANSOWE	53
11. KOSZTY FINANSOWE	54
12. PODATEK DOCHODOWY	54
13. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	55
14. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	55
15. WARTOŚĆ FIRMY Z KONSOLIDACJI	55
16. POZOSTAŁE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	56
17. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	58
18. ZMIANA STANU ZABEZPIECZEŃ NA MAJĄTKU GRUPY KAPITAŁOWE FAMUR S.A.	60
19. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	61
20. JEDNOSTKI ZALEŻNE	61
21. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE	62
22. AKTYWA FINANSOWE	62
23. ZAPASY	62
24. KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE	63
25. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	63
26. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE	64
27. KREDYTY I POŻYCZKI	66
28. OBLIGACJE ZAMIENNE NA AKCJE	77
29. INSTRUMENTY FINANSOWE	77
30. PODATEK ODROZCZONY	78
31. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	80
32. INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	80
33. REZERWY	81
34. KAPITAŁ PODSTAWOWY	84
35. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	84
36. KAPITAŁ REZERWOWY Z AKTUALIZACJI WYCENY	84
37. AKCJE WŁASNE	84
38. KAPITAŁY REZERWOWE	84

39. KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIECZAJĄCYCH I RÓŻNICE KURSOWE	84
40. ZYSKI ZATRZYMANE	84
41. SPRZEDAŻ SPÓŁEK ZALEŻNYCH.....	84
42. NABYCIE SPÓŁKI ZALEŻNEJ	85
43. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	86
44. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	87
45. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	87
46. WYNAGRODZENIE INSTRUMENTAMI KAPITAŁOWYMI SPÓŁKI	87
47. PROGRAM ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH	88
48. KOREKTA BŁĘDU	88
49. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	88
50. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	89
51. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU.....	103

DANE DOTYCZĄCE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WG MSR/MSSF

Wybrane dane finansowe	w tys. PLN		w tys. PLN		w tys. EURO		w tys. EURO	
	Rok 2008		Rok 2007		Rok 2008		Rok 2007	
	od 01.01.2008		od 01.01.2007		od 01.01.2008		od 01.01.2007	
	do 31.12.2008		do 31.12.2007		do 31.12.2008		do 31.12.2007	
Przychody netto ze sprzedaży		1 089 070		909 164		308 335		240 723
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		59 070		115 353		16 724		30 543
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		164 172		138 544		46 480		36 683
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		59 070		115 353		16 724		30 543
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		222 336	-	18 103		62 947	-	4 793
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-	32 562	-	153 969	-	9 219	-	40 767
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-	94 394		118 030	-	26 725		31 251
Przepływy pieniężne netto razem		95 380	-	54 042		27 004	-	14 309
Aktywa razem		1 309 310		1 164 377		313 803		325 063
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		643 955		557 462		154 337		155 629
Zobowiązania długoterminowe		95 326		143 630		22 847		40 098
Zobowiązania krótkoterminowe		408 786		287 625		97 974		80 297
Kapitał własny		665 355		606 915		159 466		169 435
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		645 387		586 910		154 680		163 850
Kapitał zakładowy		4 815		4 815		1 154		1 344
Liczba akcji (w tys.szt.)		481 500		481 500		481 500		481 500
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą		0,1227		0,2396		0,0347		0,0634
Rozwodniony zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą		0,1227		0,2396		0,0347		0,0634
Wartość księgowa na jedną akcję		1,3404		1,2189		0,3212		0,3403
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję		1,3404		1,2189		0,3212		0,3403
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję								

Wybrane dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

-pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za rok 2008 roku (odpowiednio za rok 2007) przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. Kurs ten na 31.12.2008 roku wyniósł 1 euro = 3,5321 zł i odpowiednio na 31.12.2007 roku wyniósł 1 euro = 3,7768 zł

-pozycje bilansowe przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. Kurs ten wyniósł na 31 grudnia 2008 roku 1 euro = 4,1724 zł; na 31 grudnia 2007 roku 1 euro = 3,5820

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	NOTA	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
		TPLN	TPLN
Działalność kontynuowana			
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	3	1 089 070	909 164
- od jednostek powiązanych		19 421	9 003
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów		1 006 781	891 837
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		82 289	17 327
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	6	774 165	666 568
- do jednostek powiązanych		7 799	6 333
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów		699 565	651 308
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów		74 600	15 260
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)		314 905	242 596
IV. Koszty sprzedaży		17 314	18 233
V. Koszty ogólnego zarządu		95 580	89 587
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)		202 011	134 776
VII. Pozostałe przychody operacyjne		42 857	63 712
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		7 063	1 194
2. Dotacje		104	474
3. Inne przychody operacyjne	9	35 690	62 044
VIII. Pozostałe koszty operacyjne		80 696	59 944
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		-	-
2. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		8 573	1 885
3. Inne koszty operacyjne	9	72 123	58 059
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)		164 172	138 544
X. Przychody finansowe	10	25 389	27 187
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		61	231
- od jednostek powiązanych		-	-
2. Odsetki, w tym:		8 491	15 733
- od jednostek powiązanych		159	194
3. Zysk ze zbycia inwestycji		3 077	25
4. Aktualizacja wartości inwestycji		-	-
5. Inne		13 760	11 198
XI. Koszty finansowe	11	115 748	31 044
1. Odsetki, w tym:		23 685	16 370
- dla jednostek powiązanych		284	17
2. Strata ze zbycia inwestycji		-	-
3. Aktualizacja wartości inwestycji		-	-
4. Inne		92 063	14 674
XII. Zysk (strata) na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych		83	-
XIII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI+/-XII)		73 896	134 687
XIV. Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych		-	1
XV. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia		56	9 339
XVI. Zysk (strata) brutto (XIII-XIV+XV)		73 952	144 025
XVII. Podatek dochodowy	12	14 791	27 195
a) część bieżąca		28 760	20 338
b) część odroczone		13 969	6 857

XVIII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XIX. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	59 161	116 830
XX. Działalność zaniechana	-	-
XXI. Zysk netto, w tym przypadający:	59 161	116 830
XXII. akcjonariuszom podmiotu dominującego	59 070	115 353
XXIII. akcjonariuszom mniejszościowym	91	1 477

ZESTAWIENIE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008

	Przypadające na akcjonariuszy spółki				Przypadające mniejszości	Razem kapitał własny			
	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek					
	TPLN	TPLN	TPLN	TPLN					
Stan na 1 stycznia 2008r.	4 815	336 008	246 265	-	178	20 005	606 915		
przeniesienie zysku na kap. zapasowy		135 047	-	135 047			-		
zmiany kapitału zapasowego		-	9 498	9 498			-		
zmiany zysku z lat ubiegłych			-	610			-	610	
zmiany różnic kursowych					17		17		
zmiana kapitałów mniejszości						-	128	-	128
zysk netto				59 070		91	59 161		
Stan na 31 grudnia 2008r.	4 815	461 557	179 176	-	161	19 968	665 355		
Stan na 1 stycznia 2007r.	4 815	289 314	177 370		-	2 784	474 283		
przeniesienie zysku na kap. zapasowy	-	46 694	-	46 694	-	-	-		
zmiany zysku z lat ubiegłych	-	-		236	-	-	236		
zmiany różnic kursowych	-	-		-	-	178	-	-	178
zmiana kapitałów mniejszości	-	-		-	-	15 744	15 744		
zysk netto	-	-		115 353	-	1 477	116 830		
Stan na 31 grudnia 2007r.	4 815	336 008	246 265	-	178	20 005	606 915		

SKONSOLIDOWANY BILANS SPORZĄDZONY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008

SKONSOLIDOWANY BILANS	NOTA	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
		TPLN	TPLN
A k t y w a			
I. Aktywa trwałe		553 272	537 004
1. Wartości niematerialne, w tym:	16	101 456	100 812
- wartość firmy	15	93 164	93 166
2. Rzeczowe aktywa trwałe:		384 107	393 902
2.1. Środki trwałe	17	375 642	385 848
2.2. Środki trwałe w budowie		8 465	8 054
3. Należności długoterminowe		8 383	5 500
3.1. Od jednostek powiązanych		-	-
3.2. Od pozostałych jednostek		8 383	5 500
4. Inwestycje długoterminowe		18 656	12 383
4.1. Nieruchomości		-	-
4.2. Wartości niematerialne		-	-
4.3. Długoterminowe aktywa finansowe	22	18 626	12 353
a) w jednostkach powiązanych, w tym:		17 565	11 292
- udziały lub akcje w jednostkach zależnych i współzależnych nie objętych konsolidacją		17 565	11 292
b) w pozostałych jednostkach		1 061	1 061
4.4. Inne inwestycje długoterminowe		30	30
5. Pozostałe aktywa długoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)		-	-
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	40 670	24 407
II. Aktywa obrotowe		756 038	627 373
1. Zapasy	23	208 191	190 143
2. Należności krótkoterminowe	26	417 226	404 565
2.1. Z tytułu leasingu finansowego	25	25 311	13 808
2.2. Z tytułu dostaw i usług		351 658	329 211
2.3. Z tytułu podatków, w tym:		25 092	44 522
2.3.1. Z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 353	1 965
2.4. Pozostałe należności		15 165	17 024
3. Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-
4. Krótkoterminowe aktywa przeznaczone do obrotu		-	188
5. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe		1 809	1 051
5.1. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące jednostek w ramach grupy		1 809	2
5.2. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące pozostałych jednostek		-	1 049
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		123 990	28 610
7. Pozostałe aktywa krótkoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	28	4 822	2 816
8. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
A k t y w a r a z e m		1 309 310	1 164 377

Pasywa		Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
I. Kapitał własny		665 355	606 915
1. Kapitał zakładowy	34	4 815	4 815
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		-	-
3. Akcje (udziały) własne (wielkość ujemna)		-	-
4. Kapitał zapasowy	35	461 557	336 008
5. Kapitał z aktualizacji wyceny	38	-	-
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	38	-	-
7. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek		- 161	- 178
8. Zyski zatrzymane	40	179 176	246 265
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		-	-
A. Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		645 387	586 910
B. Kapitały mniejszości		19 968	20 005
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		643 955	557 462
1. Rezerwy na zobowiązania		138 095	125 910
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	62 558	60 462
1.2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	33	37 076	38 945
a) długoterminowa		29 549	31 505
b) krótkoterminowa		7 527	7 440
1.3. Pozostałe rezerwy	33	38 461	26 503
a) długoterminowe		7 061	8 202
b) krótkoterminowe		31 400	18 301
2. Zobowiązania długoterminowe		95 326	143 630
2.1. Kredyty i pożyczki	27	92 481	138 354
2.2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	31	2 406	3 452
2.3. Inne zobowiązania długoterminowe		439	1 824
3. Zobowiązania krótkoterminowe	32	408 786	287 625
3.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		129 649	104 760
3.1.1. Z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych		5 588	3 425
3.1.2. Z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych		124 061	101 335
3.2. Zaliczki otrzymane na dostawy		45 008	6 005
3.3. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		8 885	8 951
3.4. Zobowiązania z tytułu podatków, w tym:		23 553	24 615
3.4.1. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 889	3 011
3.5. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	31	1 887	1 867
3.6. Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	27	103 242	135 984
3.7. Inne	32	96 562	5 443
4. Pozostałe zobowiązania (rozliczenia międzyokresowe)		1 748	297
III. Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi klasyfikowane jako przeznaczone do zbycia		-	-
Pasywa razem		1 309 310	1 164 377

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2008 DO 31 GRUDNIA 2008

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	NOTA	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
		TPLN	TPLN
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
I. Zysk (strata) brutto (z rachunku zysków i strat)		73 952	144 025
II. Korekty razem		148 384	- 162 128
1. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia	-	56	- 9 339
2. Amortyzacja		34 802	27 056
3. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		39 289	362
4. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		22 637	11 871
5. (Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-	901	- 14 340
6. Zmiana stanu rezerw		235	- 6 179
7. Zmiana stanu zapasów		293	- 37 437
8. Zmiana stanu należności		10 644	- 96 195
9. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów		71 091	- 12 249
10. Podatek dochodowy zapłacony	-	28 500	- 23 337
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		1 229	- 2 175
12. Inne korekty	-	2 379	- 166
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	43	222 336	- 18 103
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		11 852	22 359
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		7 640	7 967
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne		-	-
3. Z aktywów finansowych, w tym:		4 212	14 392
a) w jednostkach powiązanych		0	12 438
- zbycie aktywów finansowych		0	-
- dywidendy i udziały w zyskach		-	-
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych		-	12 205
- odsetki		-	231
- inne wpływy z aktywów finansowych		-	2
b) w pozostałych jednostkach		4 212	1 954
- zbycie aktywów finansowych		2 101	1 622
- dywidendy i udziały w zyskach		-	231
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych		-	98
- odsetki		93	3
- inne wpływy z aktywów finansowych		2 018	-
4. Inne wpływy inwestycyjne		-	-

II. Wydatki			44 414		176 328
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	43		36 450		44 165
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne			-		-
3. Na aktywa finansowe, w tym:			7 964		131 466
a) w jednostkach powiązanych			7 964		131 466
- nabycie aktywów finansowych			3 582		116 261
- udzielone pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe			4 382		15 205
b) w pozostałych jednostkach			-		-
- nabycie aktywów finansowych			-		-
- udzielone pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe			-		-
4. Dywidendy i inne udziały w zyskach wypłacone mniejszości			-		-
5. Inne wydatki inwestycyjne			-		697
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	43	-	32 562	-	153 969
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej					
I. Wpływy			22 737		165 540
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału			9 000		160
2. Kredyty i pożyczki, w tym:			13 368		146 893
pożyczki zaciągnięte od jednostek powiązanych			-		-
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych			-		-
4. Inne wpływy finansowe			369		18 487
II. Wydatki			117 131		47 510
1. Nabycie akcji (udziałów) własnych			-		-
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli			-		2
3. Inne, niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku			-		-
4. Spłaty kredytów i pożyczek, w tym:			92 128		31 678
spłata pożyczek zaciągniętych od jednostek powiązanych			-		-
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych			-		-
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych			-		-
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego			2 065		2 384
8. Odsetki, w tym:			22 867		13 050
odsetki zapłacone jednostkom powiązanym			-		-
9. Inne wydatki finansowe			71		396
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	43	-	94 394		118 030
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)			95 380	-	54 042
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:			95 380	-	54 042
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych			-		-
F. Środki pieniężne na początek okresu			28 610		82 652
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)			123 990		28 610

Sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane przez Zarząd Spółki dnia 23 kwietnia 2009 roku oraz podpisane w imieniu Zarządu przez:

Tomasz Jakubowski - Prezes Zarządu

Waldemar Łaski - Wiceprezes Zarządu

Beata Zawiszowska - Wiceprezes Zarządu

Ryszard Bednarz - Wiceprezes Zarządu

Szymon Jarno - Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Fryzowicz - Wiceprezes Zarządu

Katowice, dnia 23.04.2009r.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008

1. INFORMACJE OGÓLNE

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostkowe Spółki FAMUR S.A. oraz Spółek zależnych.

I. Skład organów Jednostki Dominującej według stanu na dzień 31.12.2008 r.:

Zarząd:

Na dzień 31.12.2008r. w skład Zarządu wchodził:

Tomasz Jakubowski	Prezes zarządu
Ryszard Bednarz	Wiceprezes zarządu
Waldemar Łaski	Wiceprezes zarządu
Łukasz Powierża	Wiceprezes zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes zarządu

Rada Nadzorcza:

Skład RN na dzień 31.12.2008r.

Jacek Domogała	Przewodniczący RN
Tomasz Domogała	Wiceprzewodniczący RN
Jacek Osowski	Członek RN
Krzysztof Wieczorek	Członek RN
Tadeusz Uhl	Sekretarz RN

2. Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

Na dzień 01.01.2008r. w skład zarządu wchodził:

Tomasz Jakubowski	Prezes zarządu
Ryszard Bednarz	Wiceprezes zarządu
Waldemar Łaski	Wiceprezes zarządu
Wojciech Wrona	Wiceprezes zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes zarządu

W dniu 31 stycznia 2008r. rezygnację z funkcji Wiceprezesa zarządu złożył Pan Wojciech Wrona. Przyczyną rezygnacji było objęcie przez niego funkcji Prezesa zarządu spółki zależnej emitenta Pioma Odlewnia Sp. z o.o. (Obecnie Polska Grupa Odlewnicza SA).

W dniu 28.05.2008r. Rada Nadzorcza spółki FAMUR SA powołała do zarządu Pana Łukasza Powierżę powierzając mu pełnienie z dniem 1 czerwca 2008r. funkcji Wiceprezesa zarządu.

W dniu 17.09.2008r. Rada Nadzorcza spółki FAMUR SA powołała do zarządu Pana Zbigniewa Fryzowicza powierzając mu pełnienie z dniem 17.09.2008 r funkcji Wiceprezesa zarządu.

Na dzień 31.12.2008r. w skład zarządu wchodził:

Tomasz Jakubowski	Prezes zarządu
Ryszard Bednarz	Wiceprezes zarządu
Waldemar Łaski	Wiceprezes zarządu
Łukasz Powierża	Wiceprezes zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes zarządu

W dniu 06 kwietnia 2009r. Pan Łukasz Powierża, pełniący funkcję Wiceprezesa Zarządu Emitenta, z przyczyn osobistych złożył rezygnację z pełnienia wymienionej funkcji. Jednocześnie Rada Nadzorcza Emitenta, uchwałą nr 29/VII/2009 powołała do Zarządu, na wspólną trzyletnią kadencję, Pana Szymona Jarno, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu do spraw eksportu.

3. Zmiany w Radzie Nadzorczej Spółki

Skład RN na dzień 01.01.2008r.

Jacek Domogała	Przewodniczący RN
Tomasz Domogała	Wiceprzewodniczący RN
Gabriela Koronowska	Członek RN
Krzysztof Wieczorek	Członek RN
Tadeusz Uhl	Sekretarz RN

Członek Rady Nadzorczej - Pani Gabriela Koronowska – złożyła rezygnację, z dniem 23 czerwca 2008r., z członkostwa w Radzie Nadzorczej Emitenta, bez wskazania przyczyn rezygnacji.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się dnia 23 czerwca 2008 r., uzupełniło skład Rady Nadzorczej, powołując na wspólną, dwuletnią kadencję Pana Jacka Osowskiego.

Skład RN na dzień 31.12.2008

Jacek Domogała	Przewodniczący RN
Tomasz Domogała	Wiceprzewodniczący RN
Jacek Osowski	Członek RN
Krzysztof Wieczorek	Członek RN
Tadeusz Uhl	Sekretarz RN

Od dnia bilansowego do daty podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

II. Czas trwania Jednostki Dominującej :

Nieograniczony.

III. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy FAMUR S. A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości - nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności.

IV. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone na dzień 31.12.2008 roku zgodnie z zasadami zawartymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Skonsolidowany Bilans, Zestawienie Zmian w Skonsolidowanym Kapitale Własnym wraz z notami zostało sporządzone na dzień 31.12.2008, analogicznie okres porównawczy – rok 2007. Skonsolidowany Rachunek Zysków i Strat, Skonsolidowany Rachunek Przepływów Pieniężnych wraz z notami zostały sporządzone za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008, analogicznie okres porównawczy rok 2007. Sprawozdanie sporządzono w tysiącach złotych.

V. Organem zatwierdzającym roczne skonsolidowane sprawozdanie Grupy FAMUR S.A. zgodnie ze statutem Jednostki Dominującej jest Walne Zgromadzenie.

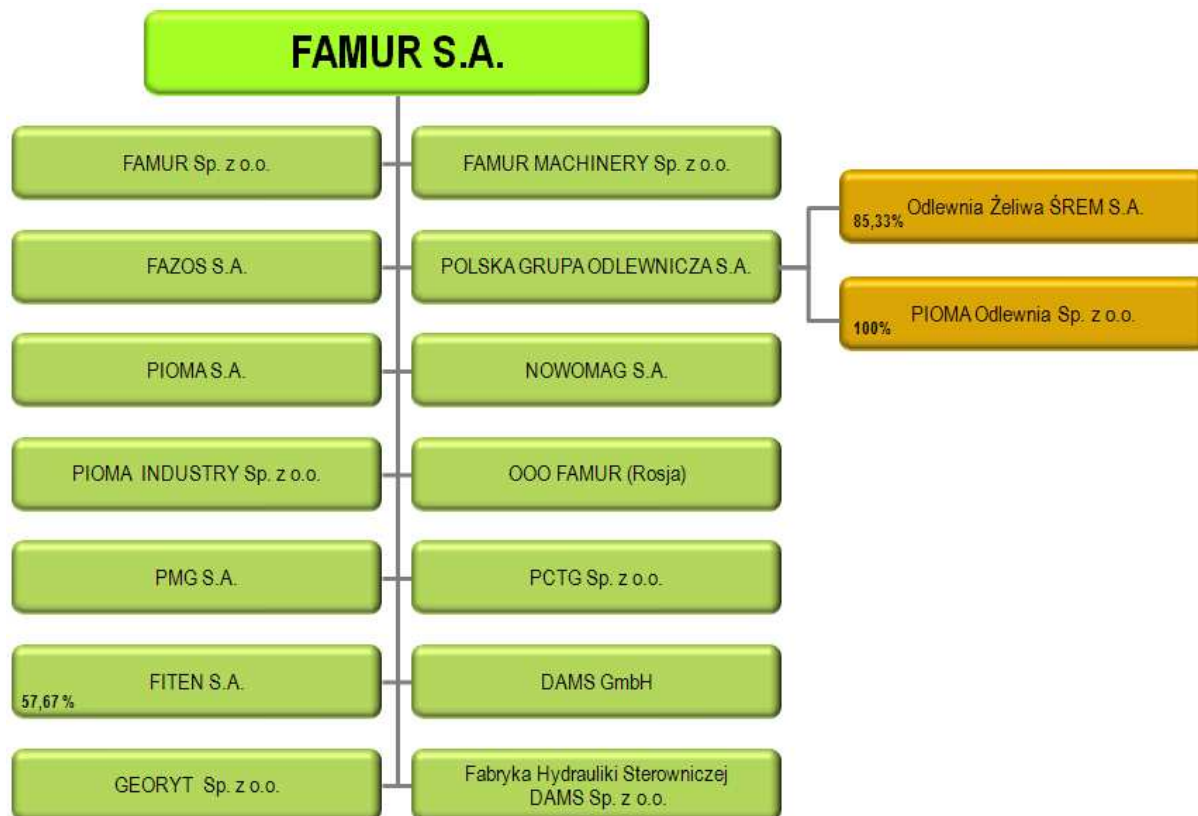
VI. Zarząd podpisuje i składa roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy FAMUR S. A. razem z opinią i raportem biegłego rewidenta do Rady Nadzorczej celem oceny.

VII. Rada Nadzorcza dokonuje oceny rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy i sporządza opisowe sprawozdanie z oceny Walnemu Zgromadzeniu.

Opis organizacji Grupy FAMUR S.A.

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku Grupę tworzy 17 jednostek zaprezentowanych w schemacie poniżej.

Struktura Grupy Kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2008r.

Dane Jednostki Dominującej:

Nazwa: Fabryka Maszyn „Famur” Spółka Akcyjna
Siedziba: Katowice, (40-698) ul. Armii Krajowej 51

Organ prowadzący rejestr: Sąd Rejonowy w Katowicach – Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 48716

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją na dzień 31.12.2008 roku:

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2008 rok konsolidacją objęto niżej wymienione Spółki:

- Nowosądecka Fabryka Urządzeń Górniczych „Nowomag” S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Nowym Sączu przy ul. Wyspiańskiego 28

Tel. 018/ 443-80-69

Fax. 018/ 443-89-21

e-mail: nowomag@nowomag.com.pl

www. nowomag.com.pl

Regon: 490019468

NIP: 734-001-05-44

- Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Tarnowskich Górach przy ul. Zagórskiej 167

Tel. 032/ 768-32-17 do 20

Fax. 032/ 768-32-24

Fax. 032/ 285-29-32

e-mail: fazos@fazos.com.pl

www. fazos.com.pl

Regon: 272202610

NIP: 645-00-00-115

- Fabryka Maszyn Górniczych ”PIOMA” S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38

tel. 044/ 648 90 00

fax 044/ 649 10 82

e-mail: pioma@pioma.com.pl

Regon: 590019815

NIP: 771-010-78-40

W dniu 01.07.2008 r. Sad Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi zarejestrował podział spółki zależnej Fabryki Maszyn Górniczych „PIOMA” SA . W wyniku podziału FMG PIOMA SA została wydzielona nowa spółka pod firmą PIOMA INDUSTRY sp. z o.o. Wszystkie udziały w nowo zawiązanej spółce objęła Jednostka Dominująca FAMUR SA.

- ”PIOMA INDUSTRY” Sp. z o.o.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38B

tel. 044 648 91 81

fax 044 648 91 52

e-mail: industry@pioma-industry.com.pl

Regon: 100538529

NIP: 7712790864

- POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE S. A.

Siedziba Spółki znajduje się w Katowicach, ul. A. Krajowej 51.

tel. 032/359 63 00

fax 032/359 66 77

Regon 240152793

NIP: 634-257-50-89

e-mail: pmg@famur.com.pl

- FITEN S. A.

Siedziba Spółki znajduje się w Katowicach, ul. Ligocka

tel. 032/359 65 71

fax 032/359 65 72

Regon 240547273

NIP: 634-262-23-28

e-mail: famuritrade@famuritrade.com.pl

-GEORYT Sp. z o.o.

Siedziba Spółki znajduje się w Siemianowicach Śląskich ul. Wyzwolenia 14

tel. 032/625 87 00

fax 032/625 87 01

Regon 356556316

NIP 679 273 28 09

e-mail: georyt@georyt.com.pl

oraz

- jednostkę dominującą niższego szczebla wraz z zależnymi wobec niej jednostkami

Polska Grupa Odlewnicza S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38

tel. 044/ 648 94 50

fax 044/ 649 22 32

Regon 590722383

NIP: 771-23-74-309

e-mail: odlewnia@pioma-odlewnia.com.pl

Dnia 19.05.2008r. powzięto wiadomość o zarejestrowaniu w dniu 12.05.2008r., przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi przekształcenia spółki zależnej Emitenta „PIOMA - ODLEWNIA” Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim (spółka przekształcana) w spółkę akcyjną – Polska Grupa Odlewnicza S.A. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim (spółka przekształcona).

Kapitał zakładowy spółki przekształcanej jest równy kapitałowi zakładowemu spółki przekształcanej i wynosi 41.760 tys. zł oraz dzieli się na 41.760 tys. szt. akcji zwykłych na okaziciela serii A, dających tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

W wyniku przekształcenia nie uległa zmianie struktura akcjonariatu Spółki, a udział Emitenta w jej kapitale zakładowym wynosi 100%.

Polska Grupa Odlewnicza S.A. jest jednostką dominującą w stosunku do poniższych Spółek:

Odlewnia Żeliwa ”ŚREM” S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Śremie przy ul. Staszica 1

tel. 048/ 61 28 13 700

fax 048/ 61 28 35 115

Regon 630262070

NIP: 785-00-10-299

e-mail: market@oz-srem.com.pl

PIOMA-ODLEWNIA SP. Z O.O.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38

tel. 044/ 648 94 50

fax 044/ 649 22 32

Regon 100398488

NIP: 771-27-66-908

e-mail: odlewnia@pioma-odlewnia.com.pl

W dniu 28.03.2008r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi dokonał rejestracji zmiany wysokości kapitału zakładowego w spółce zależnej Emitenta, tj. PIOMA-ODLEWNIA Zakład Produkcyjny sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim.

Kapitał zakładowy został podwyższony o kwotę 35.049,70 tys. złotych i po zarejestrowaniu zmiany wynosi 35.099,70 tys. złotych oraz dzieli się na 350.997 udziałów, dających tyle samo głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego nie zmieniła się struktura właścicielska, tj. Polska Grupa Odlewnicza S.A. nadal posiada 100% udziałów w spółce zależnej.

Na mocy Postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 22.12.2008 r. dokonano zmiany firmy spółki z: PIOMA-ODLEWNIA Zakład Produkcyjny sp. z o.o. na: PIOMA-ODLEWNIA sp. z o.o.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Famur S.A. jest konsolidowane na poziomie Jednostki Dominującej wobec Famur S.A.

Wykaz jednostek nie objętych konsolidacją:

Zgodnie z założeniami koncepcyjnymi do MSR/MSSF par. 29.30 dane informacje są istotne, jeżeli ich pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie sprawozdania finansowego.

Jako, że dane finansowe niżej wymienionych spółek zależnych i stowarzyszonych nie zniekształcają informacji o wynikach finansowych Grupy FAMUR S.A., Zarząd Jednostki Dominującej podjął decyzję o nie konsolidowaniu spółek zależnych. Udział wartości uzyskanych przez poszczególne spółki przychodów ze sprzedaży produktów i towarów, zysku netto oraz sumy bilansowej w wartościach skonsolidowanych Grupy nie przekracza przyjętego poziomu istotności określonego na poziomie 5%.

1. OOO FAMUR Sp. z o.o.
2. PCTG Sp. z o.o.
3. Dams GmbH
4. FHS Dams Sp. z o.o.
5. Famur Machinery Sp. z o.o.
6. Famur Sp. z o.o.

Podstawowy przedmiot działalności Jednostki Dominującej i spółek zależnych:

Jednostka Dominująca:

Podstawowym przedmiotem działalności Jednostki Dominującej zgodnie ze statutem jest między innymi:

- produkcja maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa (PKD 29.52 A)
- leasing finansowy (PKD 65.21 Z)
- pozostałe formy udzielania kredytów w zakresie pożyczek pieniężnych poza systemem bankowym (PKD 65.22 Z)
- pozostałe pośrednictwo finansowe, gdzie indziej nie sklasyfikowane (PKD 65.23Z)
- zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek (PKD 70.11.Z)
- kupno i sprzedaż nieruchomości na rachunek własny (PKD 70.12. Z)
- wynajem nieruchomości na rachunek własny (PKD70.20. Z)
- wynajem samochodów osobowych (PKD 71.10. Z)
- wynajem pozostałych środków transportu lądowego (PKD 71.21. Z)
- wynajem pozostałych maszyn i urządzeń (PKD 71.34. Z)
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu (PKD 51.57. Z)
- pozostała sprzedaż hurtowa nie wyspecjalizowana (PKD 51.70. B)

Jednostki zależne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej FAMUR S.A.

Nowosądecka Fabryka Urządzeń Górniczych „Nowomag” S.A.

Przedmiot działalności:

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność produkcyjna i usługowa dla odbiorców krajowych i zagranicznych w zakresie maszyn i urządzeń górniczych i innych części zamiennych, produkcja metalowa oraz działalność handlowa i usługowa.

Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” S.A.

Przedmiot działalności:

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność wytwórcza, usługowa i handlowa w zakresie przemysłu maszyn i urządzeń górniczych oraz innych wykorzystujących hydraulikę siłową i konstrukcje spawane.

Fabryka Maszyn Górniczych ”PIOMA” S.A.

Przedmiot działalności:

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność wytwórcza maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa.

”PIOMA INDUSTRY ” sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność w zakresie produkcji wielkogabarytowych konstrukcji metalowych i ich części oraz produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych.

Polska Grupa Odlewnicza S.A.

Przedmiot działalności:

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest odlewnictwo żeliwa, odlewnictwo staliwa, odlewnictwo metali lekkich, miedzi i stopów miedzi, obróbka metali.

POLSKIE MASZyny GóRNICZE S. A.

Przedmiot działalności:

Sprzedaż hurtowa maszyn wykorzystywanych w górnictwie, budownictwie i inżynierii lądowej i wodnej, produkcja maszyn dla górnictwa i budownictwa, z wyłączeniem działalności usługowej, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa i budownictwa

FITEN S. A.

Przedmiot działalności:

Obrót energią elektryczną.

GEORYT Sp. z o.o.

Przedmiot działalności:

Produkcja elementów hydrauliki siłowej, projektowanie i kompletacja układów sterowania

Odlewnia Żeliwa ”ŚREM” S.A.

Przedmiot działalności:

Produkcja odlewów z żeliwa szarego, niskostopowego i sferoidalnego

PIOMA - ODLEWNIA Sp. z o.o.

Przedmiot działalności:

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest odlewnictwo żeliwa, odlewnictwo staliwa, odlewnictwo metali lekkich, miedzi i stopów miedzi, obróbka metali.

Spółki zależne nie objęte konsolidacją:

OOO FAMUR Rosja

Przedmiot działalności:

Remont urządzeń górniczych.

Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o. o.

Przedmiot działalności:

Prace badawczo rozwojowe, działalność w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, badania i analizy techniczne, działalność związana z bazami danych.

Dams GmbH

Przedmiot działalności:

Wytwarzanie, montaż oraz dystrybucja hydraulicznych elementów sterujących oraz zaworów dla górnictwa.

Fabryka Hydrauliki Siłowej Dams Sp. z o.o.

Przedmiot działalności:

Produkcja oraz remont podzespołów układów sterowniczych do obudów zmechanizowanych wykorzystywanych w górnictwie węgla kamiennego.

Famur Sp. z o.o.

Przedmiot działalności:

Wynajem, dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych gdzie indziej niesklasyfikowanych, wynajem pozostałych maszyn i urządzeń.

Famur Machinery Sp. z o.o.

Przedmiot działalności:

Produkcja maszyn dla górnictwa i budownictwa z wyłączeniem działalności usługowej.

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono stosując jednolite zasady rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

Zastosowanie standardów i interpretacji obowiązujących od 1 stycznia 2008 roku.

- KIMSF 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”
- KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”
- KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności”

Nie zastosowano powyższych interpretacji, co nie miało wpływu na sprawozdanie skonsolidowane Grupy.

Wcześniejsze zastosowanie standardów i interpretacji obowiązujących w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub po tej dacie

W niniejszym sprawozdaniu nie zastosowano standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie oraz zatwierdzeniem przez Unię Europejską:

- MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – nowy standard, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” – zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSSF 2 „Płatności w formie akcji” zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” oraz MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - zmiany do standardów, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” oraz MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” zmiany do standardów, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- „Udoskonalenia w MSSF” 2008- zbiór 35 poprawek i uściśleń, które są niezbędne, lecz nie na tyle pilne lub znaczące, aby były przedmiotem odrębnych projektów, Każda zmiana ma indywidualną datę wprowadzenia w życie, lecz większość uregulowań obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2009 lub później,
- MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” – zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 lipca 2009 lub później,
- MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” – zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 lipca 2009 lub później,
- MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” - zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 lipca 2009 lub później,
- MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy - zmiany do standardu, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 lipca 2009 lub później,
- KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” – interpretacja obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających 1 lipca 2008 lub później,
- KIMSF 15 „Umowy o budowę nieruchomości” – interpretacja obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 lub później,
- KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej” – interpretacja obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2009 lub później,
- KIMSF 17 „Podział aktywów niepieniężnych między właścicieli” – interpretacja obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 lub później,

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem aktualizacji wyceny niektórych aktywów trwałych i instrumentów finansowych, które Grupa wykazuje w wartości godziwej. Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

1) Oświadczenie o zgodności

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę, co do wyboru standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy FAMUR S.A. wraz z danymi porównywalnymi na dzień 31.12.2007 roku. Przedstawione poniżej objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

Zarząd Spółki FAMUR S.A. oświadcza, że prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe rzetelnie przedstawia sytuację majątkową, finansowe wyniki działalności oraz przepływy środków pieniężnych.

Dzień bilansowy sprawozdań finansowych oraz okres za które sporządzane są sprawozdanie finansowe są identyczne dla jednostek zależnych i jednostki dominującej.

2) Zmiany zasad rachunkowości

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2008 r. nie dokonano zmiany zasad rachunkowości w stosunku do roku poprzedniego.

3) Podstawy konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie Jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek zależnych poza jednostkami określonymi w wykazie jednostek nieobjętych konsolidacją.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej FAMUR S.A. sporządzono stosując metodę pełną.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Jednostka dominująca łączy sprawozdania finansowe Jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym.

W celu zapewnienia prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji finansowych na temat grupy kapitałowej w taki sposób jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą, dokonuje się:

- wyłączenia wartości bilansowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego spółek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej.
- określa się udziały mniejszości w zysku lub stracie netto skonsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określa się i prezentuje oddzielnie od kapitału własnego jednostki dominującej udziały mniejszości w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych.

Udziały mniejszości w aktywach netto obejmują:

- a) wartość udziałów mniejszości z dnia pierwotnego połączenia
- b) zmiany w kapitale własnym przypadające na udziały mniejszości poczynawszy od dnia połączenia.

Udział właścicieli mniejszościowych jest wykazywany w odpowiedniej proporcji wartości kapitałów.

W kolejnych okresach, straty przypadające właścicielom mniejszościowym powyżej wartości ich udziałów, pomniejszają kapitały jednostki dominującej.

Wyniki finansowe jednostek nabytych lub sprzedanych w ciągu roku są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu odpowiednio ich nabycia lub zbycia.

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednolicenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Jeżeli straty dotyczące udziałów mniejszości w skonsolidowanej jednostce zależnej przewyższają udziały mniejszości w kapitale własnym tejże jednostki zależnej, to nadwyżka oraz dalsze straty dotyczące udziałów mniejszości obciążają udziały większości, z wyjątkiem sytuacji, kiedy udziałowcy mniejszościowi mają obowiązek i są zdolni do dokonania dodatkowej inwestycji w celu pokrycia strat. Jeżeli w terminie późniejszym jednostka zależna wykazuje osiągnięcie zysków, to zyski te przypisuje się w całości udziałowcom większościowym.

4) Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Podmiot stowarzyszony – jest to jednostka, na którą Spółka dominująca wywiera znaczący wpływ.

Znaczący wpływ na inną jednostkę – rozumie się przez to zdolność jednostki na równi z innymi udziałowcami lub współnikami do kierowania polityką finansową i operacyjną innej jednostki, w celu osiągnięcia wspólnych ekonomicznych korzyści z jej działalności.

Inwestycje w podmiot stowarzyszony są wyceniane według ceny nabycia z uwzględnieniem zmian w udziale Spółki w aktywach netto, jakie wystąpiły do dnia bilansowego, pomniejszonych o utratę wartości poszczególnych inwestycji. Straty podmiotów stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych podmiotach stowarzyszonych nie są rozpoznawane.

Nadwyżka ceny nabycia powyżej wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia jest ujmowana jako wartość firmy. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie

5) Wartość firmy

Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy powstająca przy konsolidacji wynika z wystąpienia na dzień nabycia nadwyżki kosztu nabycia jednostki nad wartością godziwą identyfikowalnych składników aktywów i pasywów jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień nabycia.

Na dzień nabycia jednostka dominująca:

- a. ujmuje wartość firmy jako składnik aktywów,
- b. początkowo wycenia wartość firmy według jej ceny nabycia

W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie.

Wartości firmy przejętej w ramach połączenia jednostek gospodarczych nie amortyzuje się. Wartość firmy przynajmniej raz w roku podlega analizie pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu w rachunku zysków i strat i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach.

Wartości firmy poddawane są testom na dzień 31.12. każdego roku sprawozdawczego.

Przy sprzedaży jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, odpowiednia część wartości firmy uwzględniana jest przy wyliczaniu zysku bądź straty na sprzedaży.

Konsolidacja może obejmować więcej niż jedną transakcję wymiany. Ma to miejsce wtedy, gdy jednostka dominująca dokonuje zakupu akcji lub udziałów w kilku etapach. W takim przypadku, jednostka dominująca rozpatruje każdą transakcję wymiany osobno, wykorzystując informacje na temat kosztu transakcji i wartości godziwej na dzień każdej transakcji wymiany w celu ustalenia kwoty ewentualnej wartości firmy związanej z taką transakcją. Oznacza to stopniowe porównywanie kosztu poszczególnych inwestycji z udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej na każdym kolejnym etapie.

Ostateczna cena nabycia udziałów, akcji jest w tym przypadku równa sumie odpowiednich wartości poszczególnych istotnych transakcji.

6) Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Nie wystąpiły w Grupie.

7) Leasing

Jednostki Grupy są stroną umów leasingowych, na mocy których oddają do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwale przez uzgodniony okres. Spółki Grupy oddają środki do używania zarówno w leasing finansowy jak i operacyjny. Klasyfikację leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu. Jeżeli w jakimkolwiek momencie leasingobiorca i leasingodawca postanawiają zmienić warunki umowy leasingowej, z wyjątkiem jej odnowienia, w sposób który prowadziłby do zmiany jej kwalifikacji, jak gdyby tak

zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania. Jednakże zmiany oszacowań (np. zmiany szacowanego okresu ekonomicznego) lub zmiany okoliczności (np. niedopełnienie warunków umowy leasingowej przez leasingobiorcę) nie upoważniają do zmiany klasyfikacji umowy leasingowej dla celów rachunkowych.

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę.

Jednostki Grupy zaliczają umowę najmu dzierżawy do umowy leasingu finansowego, jeśli umowa spełnia razem lub osobno między innymi niżej wymienione warunki:

- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę leasingową, straty leasingodawcy z tytułu tego wypowiedzenia ponosi leasingobiorca,
- leasingobiorca ma możliwość kontynuowania leasingu przez dodatkowy okres za opłatą, która jest znacznie niższa od opłat obowiązujących na rynku,
- aktywa (w tym kombajny) mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu.

Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny. Klasyfikacji umów leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu.

a) Grupa jako leasingodawca

Wyroby oddane przez spółki Grupy kontrahentom do odpłatnego użytkowania na podstawie umowy najmu są klasyfikowane dla potrzeb bilansu jako aktywa oddane w leasing finansowy. W bilansie Jednostka Grupy prezentuje te salda (jeżeli spełniają kryteria MSR 17) jako należność w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Należne opłaty leasingowe Jednostka traktuje jako spłaty należności głównej i przychody operacyjne, które są dla Jednostki zwrotem zainwestowanych środków i wynagrodzeniem za usługi. Jednostka stosuje metodę odwróconych okresów w celu ustalenia kwoty odsetek od wartości netto środków leasingowych i ujmuje ją w przychodach operacyjnych. Przy tej metodzie kolejnym terminom zostają przypisane numery porządkowane, w taki sposób, że pierwszy termin otrzymuje najwyższy numer, każdy kolejny – numer niższy, a ostatni termin – numer 1.

Suma numerów terminów:

$$S = N \times (N + 1) / 2$$

gdzie:

N - oznacza liczbę terminów,

S - oznacza sumę

Przychody z tytułu leasingu finansowego są ujmowane w odpowiednich okresach przy uwzględnieniu stałej okresowej stopy zwrotu z wartości netto inwestycji Jednostki należnej z tytułu leasingu. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu obrotowego, z wyłączeniem kosztów usług, zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną jak i kwotę niezrealizowanych przychodów.

Aktywa ujęte w sprawozdaniu finansowym Grupy zaprezentowano w rozdziale 26 - Należności z tytułu leasingu finansowego.

Grupa prezentuje w swoim bilansie aktywa oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tych aktywów. Koszty, łącznie z amortyzacją poniesione w celu uzyskania przychodów z tytułu leasingu, ujmuje się jako koszty w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

b) Grupa jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółek Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Płatności leasingowe Spółki Grupy dzielą na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są odnoszone do rachunku zysków i strat, chyba, że można je przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej.

Oplaty leasingowe są rozdzielone pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

8) Waluty obce

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają Spółki Grupy (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych, które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną Spółek Grupy.

b) Transakcje i salda

Stosownie do § 22 MSR 21 dniem zawarcia transakcji jest dzień, w którym transakcja po raz pierwszy spełnia warunki ujęcia jej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Zgodnie z MSR 21 § 21 transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzystają Spółki Grupy,
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzystają Spółki Grupy,
- w przypadku innych transakcji – według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Spółki Grupy przy przeliczaniu transakcji wyrażonej w walucie obcej zarówno dla celów bilansowych jak i podatkowych stosują średni kurs ogłaszany przez NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień zawarcia transakcji po godz. 12

Na każdy dzień bilansowy

- Pozycje pieniężne wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia banku, z którego usług korzystają Jednostki Grupy (kursu spot).
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

9) Świadczenia pracownicze

Koszty świadczeń pracowniczych Spółki Grupy ujmują w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia zostało wypracowane przez pracownika, a nie wtedy gdy jest wypłacane lub należne.

W Grupie Kapitałowej FAMUR S.A. definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,
- urlopy wypoczynkowe,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy,
- nagrody z tytułu jubileuszu pracy.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami Spółki Grupy uznają za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność.

Płatne zwolnienia chorobowe Jednostki Grupy zalicza do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju Grupa ujmuje z chwilą wystąpienia nieobecności.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe – Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy m.in. od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółki Grupy tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Zgodnie z MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

10) Metody wyceny

Jednostki Grupy na dzień bilansowy dokonują wyceny świadczeń pracowniczych / nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, odprawy rentowych / metodami aktuarialnymi. Na informacje dotyczące programu świadczeń pracowniczych składały się:

- wyciągi z Układów Zbiorowych Pracy,
- dane o strukturze zatrudnionych pracowników wg wieku, płci, stażu pracy i obowiązującego Układu Zbiorowego,

Założenia techniczne oraz zasady wyliczeń stosowane w Jednostce Dominującej oraz spółkach zależnych objętych konsolidacją.

Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości obecnej zobowiązań są:

- stopa mobilności (rotacja) pracowników
- stopa procentowa
- stopa wzrostu płac

Ponadto w kalkulacjach przyjęto następujące założenia:

- ze względu na długi horyzont czasowy rozpatrywanych zobowiązań, założono realną stopę zwrotu z inwestycji na poziomie do 6,0 % rocznie,
- prawdopodobieństwa zgonu oparto na wskaźnikach umieralności opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Trwanie Życia 2006r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2006 r.),
- ze względu na brak wyczerpujących historycznych danych dotyczących nabywania prawa do renty inwalidzkiej prawdopodobieństwa inwalidztwa oparto na statystykach dotyczących orzekania grup inwalidzkich przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Stopa wzrostu płac została przyjęta na poziomie 3,5%,
- obliczenia zostały dokonane w złotych polskich.

Kalkulacja rezerwy została poczyniona dla osób obecnie zatrudnionych i nie dotyczy osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości.

Wyliczenia polegają na wyznaczeniu obecnej (zdyskontowanej) wartości nagrody lub odprawy emerytalnej, do której pracownik nabył prawo wg stanu na dzień kalkulacji proporcjonalnie do ilorazu stażu pracownika w momencie kalkulacji w stosunku do stażu w momencie wypłaty nagrody lub świadczenia. Zakłada się, że średnie wynagrodzenie oraz minimalne wynagrodzenie krajowe będą się zmieniać w czasie wg określonych założeń. Wyliczenie wartości obecnej odprawy rentowej polega na wyznaczeniu aktuarialnej wartości obecnej wypłat na dzień kalkulacji.

11) Ujmowanie przychodów

Z przychodem ze sprzedaży mamy do czynienia gdy zostały spełnione następujące warunki:

- Spółka Grupy przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr,
- Spółka Grupy przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz

- koszty poniesione i te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Momentem sprzedaży jest:

- w przypadku usługi – jej wykonanie i odbiór,
- w przypadku wyrobu gotowego, towaru, materiału, ich przekazanie do odbiorcy.

Usługi świadczone przez Spółki Grupy nie mają charakteru długoterminowego.

Jeżeli rodzi się niepewność dotycząca ściągalsności należnej kwoty już zaliczonej do przychodów, wówczas nieściągalną kwotę lub kwotę w odniesieniu, do której odzyskanie przestało być prawdopodobne, ujmuje się jako koszty, a nie jako korektę pierwotnie ujętej kwoty przychodów.

a) Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów

Zaprezentowane w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży wykazano w oparciu o zaliczone do odpowiednich okresów sprawozdawczych wielkości sprzedaży ustalonej na podstawie wystawionych faktur potwierdzonych przez odbiorców. Sprzedaż wykazano w wartości netto, to jest po potrąceniu podatku od towarów i usług, rabatów i innych podatków związanych ze sprzedażą.

b) Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się, gdy jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne.

c) Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu otrzymanych dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania płatności.

Prezentacja w rachunku zysków i strat

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyłączeniu podlegają zyski lub straty zawarte w skonsolidowanych aktywach powstałych wskutek operacji gospodarczych nie zakończonych z punktu widzenia grupy jako całości do dnia bilansowego (sprzedaż towarów, produktów i materiałów pomiędzy jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem, lecz na dzień bilansowy wykazywane jeszcze w zapasach). Zyski lub straty powstałe w wyniku tych transakcji zostają rozliczone w wyniku finansowym grupy kapitałowej dopiero w momencie gdy zostaną zrealizowane na transakcjach z jednostkami nie objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem i w tym okresie ujawnione w rachunku zysków i strat.

12) Kontrakty długoterminowe

Przychody z tytułu realizacji kontraktów długoterminowych rozpoznaje się zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości Grupy przedstawionymi poniżej.

Spółka Grupy realizuje zlecenia produkcyjne, których technologiczny czas realizacji nie przekracza 6 miesięcy. Zlecenia otwarte, których zaawansowanie prac i wielkość poniesionych kosztów jest istotna, Spółka Grupy wycenia i prezentuje w bilansie z zastosowaniem zasad obowiązujących dla ujmowania kontraktów długoterminowych.

Przychody z umów obejmują: początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie wykonywania umowy, roszczenia oraz premie w takim zakresie w jakim istnieje prawdopodobieństwo, że przyniosą przychód oraz jeżeli jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości.

Koszty umów zawierają: koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy, inne koszty którymi można zgodnie z warunkami umowy obciążyć zamawiającego.

Jednostka Grupy ujmuje przychody i koszty związane z umową o budowę, jeżeli:

- wynik umowy można wiarygodnie oszacować,
- cykl realizacji umowy rozpoczyna się i kończy w innym okresie sprawozdawczym
- pominięcie ujęcia przychodów i kosztów umowy o usługę budowlaną istotnie zniekształciłoby sprawozdanie finansowe.

Stan zaawansowania realizacji umowy mierzony jest jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do dnia bilansowego w stosunku do szacowanych kosztów łącznych.

Przychody i koszty z kontraktów długoterminowych ujmowane są w rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy.

Stan zaawansowania realizacji umowy uznaje się za wiarygodnie oszacowany, jeżeli wszystkie z poniższych nośników kosztów osiągną wartość 60% planowanych wielkości :

- wartość poniesionych kosztów zużycia materiałów,
- ilość przepracowanych roboczogodzin,
- suma poniesionych kosztów.

Jeżeli z zawartych przez spółki Grupy umów wynika możliwość częściowej realizacji etapów umowy, tj. częściowej dostawy towarów lub częściowego wykonania usług , co jest potwierdzone wystawionymi fakturami oraz jeżeli zgodnie z MSR 18 § 14 :

- Spółki Grupy przekazały nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów ,
- Spółki Grupy przestały być trwale zaangażowane w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów , do których ma się prawo własności , ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- istnieje duże prawdopodobieństwo, że Spółki Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji ,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- koszty poniesione oraz te , które zostaną poniesione przez Jednostkę w związku z transakcją , można wycenić w wiarygodny sposób, wówczas przychody i koszty umowy Spółki Grupy ujmują w wartościach rzeczywistych.

Przyszłe przychody i koszty związane z zakończeniem kontraktu długoterminowego prezentowane są w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy w wysokości rozpoznanej na dzień bilansowy.

Jeżeli Jednostka Grupy nie jest w stanie w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy , dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania . Koszty umowy ujmuje się jako koszty tego okresu , w którym zostały poniesione. Przewidywaną stratę z tytułu kontraktu długoterminowego niezwłocznie ujmuje się jako koszt. Kontrakty długoterminowe prezentowane są w pozycji należności z tytułu dostaw i usług .

Sposób prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy oraz w rachunku zysków i strat przedstawiono w rozdziale 25.

13) Ujmowanie kosztów

➤ Koszt uzyskania przychodów ze sprzedaży

Koszty te obejmują koszt wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, czyli wszystkie koszty związane z podstawową działalnością spółek Grupy z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszty zawierają podatek VAT tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu. Są ujęte w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Jednostki Grupy prowadzą ewidencję kosztów działalności podstawowej w układzie funkcjonalnym (kalkulacyjnym), w którym rozwinięte symbole poszczególnych kont pozwalają na wyodrębnienie układu rodzajowego tych kosztów.

14) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (np.: odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne)

15) Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody i koszty finansowe obejmują m. in. odsetki od kredytów i pożyczek, różnice kursowe, prowizje itp.

16) Koszty odsetek

Zgodnie z MSR 23:

- Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów aktywowanych,

- Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów,
- Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających znacznego czasu na przygotowanie do zamierzonego sposobu użytkowania lub odsprzedaży, są doliczane do kosztów wytworzenia takich środków trwałych, aż do momentu oddania tych środków trwałych do użytkowania.

W zakresie, w jakim środki pożyczają się specjalnie w celu pozyskania dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować jako część tego składnika aktywów, ustala się jako różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego poniesionymi z tytułu danej pożyczki lub kredytu w danym okresie, a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego jako części ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dostosowywanego składnika aktywów rozpoczyna się, gdy:

- ponoszone są nakłady na ten składnik aktywów,
- ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego oraz
- działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są w toku.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego zawiesza się w przypadku przerwania na dłuższy czas aktywnego prowadzenia działalności inwestycyjnej. Poza tym aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego zaprzestaje się wówczas, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone. Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków a związane z powstawaniem środków trwałych pomniejszają wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

17) Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

a) Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

b) Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Pozycje te są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

➤ Rezerwa na podatek odroczony

Spółki Grupy tworzą rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte w myśl przepisów rachunkowych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto przedstawia się w pasywach jako „Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”, natomiast ujemną różnicę netto wykazuje się w aktywach w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z tytułu podatku odroczonego wynika z:

- Początkowego ujęcia wartości firmy,
- Amortyzacji wartości firmy nie stanowiącej kosztów uzyskania przychodów,

- Początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

➤ Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych ujmuje się aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa te są ujmowane w wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które wg przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Spółki Grupy kompensują ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy Spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat aktywów z tytułu podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. Zestawienie utworzonych rezerw i aktywów z tytułu podatku dochodowego zaprezentowano w rozdziale 31 Aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego wyceniono stosując stawkę podatkową w wysokości 19%. Obliczenia bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2008 przedstawia rozdział 12.

c) Inne podatki

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane pomniejszone o wartość podatku od towarów i usług.

18) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Koszty poniesione w terminie późniejszym ujmuje się w wartości bilansowej składnika aktywów lub wykazuje jako oddzielny składnik aktywów tylko wówczas, gdy prawdopodobne jest, że Spółka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane z tym składnikiem aktywów, a cenę nabycia danej pozycji można zmierzyć w sposób wiarygodny. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania takie jak koszty konserwacji i napraw obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację.

Spółki Grupy wyceniają środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Na dzień przejścia na MSSF spółki Grupy dokonały wyceny środków trwałych według wartości rynkowej określonej przez rzeczoznawców.

Spółki Grupy w zakresie maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji na dzień przejścia na MSSF dokonały weryfikacji stawek amortyzacyjnych. Przedmiotem przeglądu jest przyjęta metoda amortyzacji oraz ustalenie czy okres amortyzacji jest zgodny z przewidywanym rozkładem czasowym korzyści ekonomicznych przynoszonych przez środek trwały.

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółki zaliczają prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie Spółki, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych nie podlegających amortyzacji, tak jak w przypadku gruntów. Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęto w księgach w wartości godziwej na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawców.

Maszyny i urządzenia przeznaczone do produkcji amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

GRUPA	Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
0	grunty i prawo wieczystego użytkowania	nie amortyzuje się
I	budynki i lokale	1,0 % - 14,29 %
II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1,33 % - 16,1 %
III	kotły i maszyny energetyczne	4,30 % - 14,30 %
IV	maszyny i urządzenia ogólne	0,94 % - 76,25 %
V	maszyny i urządzenia specjalne	4,3 % - 100 %
VI	urządzenia techniczne	2,5 % - 100 %
VII	środki transportu	4,0 % - 92 %
VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	3 % - 100 %

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się wówczas, gdy jest on dostępny do użytkowania, to znaczy w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Pojedyncze środki trwałe o wartości początkowej niższej niż 3,5 tys. zł, które nie stanowią części większego składnika aktywów, odpisuje się jednorazowo w koszty. W przypadku gdy cena nabycia bądź koszt wytworzenia części składowej środka trwałego jest istotna w stosunku do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia całego środka trwałego, część tą (bądź części) amortyzuje się osobno. Okres ich użytkowania i metoda amortyzacji mogą być takie same jak pozostałych istotnych części tego samego środka trwałego. W celu ustalenia odpisu amortyzacyjnego części takie mogą być grupowane.

Jednostki Grupy przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględniają wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz dla określonych aktywów o koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami określonymi w zasadach rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych środków trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności, odpowiednio jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży, a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe, w których można wydzielić istotne części składowe - amortyzacji dokonuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej.

Rzeczowe aktywa trwałe dla których wydzielenie istotnych części składowych jest niemożliwe biorąc pod uwagę ich złożoność jako podstawę dokonywania odpisów amortyzacyjnych Grupa przyjęła ekonomiczny okres ich użytkowania.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku.

Na każdy dzień bilansowy służby techniczne spółki dokonują analizy i weryfikacji ekonomicznego okresu użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. W razie istotnych zmian służby techniczne Spółek Grupy określają prawidłowy, zgodny ze stanem technicznym i możliwością wykorzystania okres amortyzacji. Na tej podstawie służby księgowe spółki dokonują niezbędnej korekty.

Składniki aktywów – również kombajny powracające z dzierżawy, które nie utraciły swojej przydatności ekonomicznej oraz zostały poddane procesowi remontu i konserwacji w celu ponownego oddania do dzierżawy, podlegają dalszej amortyzacji, jeśli nie wystąpiły żadne z przesłanek określonych w MSR 16 § 55, a mianowicie:

- zostały przeznaczone do sprzedaży (lub włączone do grupy aktywów przeznaczonych do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5,
- zostały postawione w stan likwidacji,
- lub zostały całkowicie zamortyzowane

Kombajny

Służby techniczne Jednostki Dominującej na podstawie posiadanego doświadczenia dokonały podziału kombajnów w ramach poszczególnych typów na główne podzespoły i określiły okres eksploatacji każdego z nich. Podział ten stanowi podstawę dokonywania odpisów amortyzacyjnych. Jednostka amortyzuje wszystkie kombajny, które nie spełniają kryteriów przekształcenia na leasing finansowy. Odpisy amortyzacyjne za każdy okres są ujmowane jako koszt danego okresu. Wartość końcowa kombajnów ze względu na to, że pracują w warunkach ekstremalnych jest trudna do określenia.

Kombajny powracające z dzierżawy

Jednostka Dominująca dokonuje wstępnej wyceny kombajnów powracających po umownym okresie, które zostały przekształcone na podstawie zasad zawartych w MSR 17.

Podstawą wstępnej wyceny – jest wartość netto ustalana na podstawie ekonomicznego okresu użytkowania kombajnu. Dodatkowej weryfikacji wartości bilansowej / godziwej / dokonują służby techniczne spółki, które do właściwej wyceny wykorzystują całą wiedzę na temat wycenianego kombajnu / min. warunki pracy w kopalni, sposób obsługi, czas trwania umowy, możliwość ponownego wykorzystania kombajnu do dzierżawy /.

19) Nieruchomości inwestycyjne

Nie występują w Grupie.

20) Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych Jednostki Grupy ujmują tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową przy zastosowaniu następujących stawek:

Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
oprogramowanie komputerowe	20 % - 50 %
koszty prac rozwojowych	20 % - 33,4 %
pozostałe	20 % - 50 %

Grupa nie zalicza do wartości niematerialnych i nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od składników, których wartość początkowa nie przekracza 3, 5 tys. zł. Wydatki na ich nabycie Grupa całkowicie odnosi w koszty w miesiącu oddania ich do użytkowania.

a) Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie – Koszty badań i prac rozwojowych

Koszty prac badawczych nie podlegają aktywowaniu i są prezentowane w rachunku zysków i strat jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty prac rozwojowych są kapitalizowane wyłącznie w sytuacji, gdy:

- realizowany jest ściśle określony projekt (np. oprogramowanie lub nowe procedury);
- prawdopodobne jest, że składnik aktywów przyniesie przyszłe korzyści ekonomiczne; i
- koszty związane z projektem mogą być wiarygodnie oszacowane.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych Jednostek Grupy, wytworzonych we własnym zakresie, obejmuje wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Jako składnika wartości niematerialnych Grupa zgodnie z postanowieniami MSR 38 nie ujmuje:

- wartości firmy wytworzonej przez Grupę we własnym zakresie,
- znaków firmy, tytułów wydawniczych wytworzonych przez Grupę we własnym zakresie
- nakładów na rozpoczęcie działalności, kosztów działalności szkoleniowej, nakładów na reklamę i promocję, nakładów na przemieszczenie lub reorganizację części lub całości przedsiębiorstwa.

W przypadku, gdy niemożliwe jest wyodrębnienie wytworzonego we własnym zakresie składnika aktywów, koszty prac rozwojowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Koszty prac rozwojowych uprzednio odniesione do rachunku zysków i strat nie mogą być ujęte jako aktywa w późniejszym okresie. Koszty prac rozwojowych posiadające określony okres użytkowania, które zostały skapitalizowane, amortyzuje się od momentu rozpoczęcia produkcji komercyjnej produktu, metodą liniową przez przewidywany okres czerpania z nich korzyści, nie przekraczający 5 lat.

b) Patenty i znaki towarowe

Patenty i znaki towarowe ujmowane są w bilansie w cenie nabycia pomniejszonej o dokonane umorzenie przy użyciu metody liniowej przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

c) Oprogramowanie komputerów

Oprogramowania oraz nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe kapitalizuje się na podstawie kosztów poniesionych w celu nabycia i doprowadzenia określonego oprogramowania do użytkowania. Koszty te amortyzuje się przez szacowany okres ich użytkowania 2 lata.

21) Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu majątku w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, Grupa analizuje:

- przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł finansowania, np.:
 - o utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
 - o w ciągu roku nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność,
 - o wartość bilansowa aktywów netto Grupy sporządzającej sprawozdanie jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.
- Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, np.:
 - o dostępne są dowody, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
 - o dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test na utratę wartości przeprowadzany jest corocznie, oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego aktywa. Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów (lub grupy aktywów), wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym wystąpiła.

W momencie, gdy utrata wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub grupy aktywów) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwanej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich latach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w przychodach.

Zasada odwrócenia utraty wartości nie dotyczy odpisów wartości firmy.

Wartości niematerialne rozpoczęte a nie zakończone - na każdy dzień bilansowy / co najmniej 2 razy do roku / dział konstrukcyjny i technologiczny dokonuje weryfikacji rozpoczętych a nie zakończonych wartości niematerialnych i określa

- możliwość , z technicznego punktu widzenia , ukończenia składnika wartości niematerialnych tak , aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży ,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży ,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych ,
- sposób , w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne ,
- dostępność stosowanych środków technicznych , finansowych , które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych ,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych , które można przyporządkować składnikowi wartości niematerialnych .

22) Zapasy

Zgodnie z przepisami zawartymi w MSR 2 zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia nie wyższej od ceny sprzedaży netto. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, cła, pozostałych podatków, kosztów transportu, załadunku i wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów gotowych, materiałów i usług.

Materiały - Grupa stosuje do wyceny zapasów materiałów cenę nabycia. Jedynie w przypadkach , gdy nie jest możliwe przyporządkowanie kosztów transportu materiałów , zapas materiałów wycenia się w wartości nie uwzględniającej kosztów transportu. Koszty transportu oraz pozostałe koszty związane z zakupem materiałów ,których nie można bezpośrednio przyporządkować do zakupionego materiału stanowią około 1,6 % kosztów zakupu materiałów . Grupa biorąc pod uwagę kryterium istotności rozlicza je proporcjonalnie do zużytych materiałów na poszczególnych zleceniach produkcji.

Wyroby gotowe i produkcja w toku - Na koszt wytworzenia zapasów robót w toku i wyrobów gotowych składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak robocizna bezpośrednia oraz systematycznie rozłożone, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetworzenia zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie , której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów , w typowych okolicznościach , z uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

Zapasy oraz rozchody materiałów, towarów i wyrobów gotowych są wyceniane przy wykorzystaniu metody średniej ważonej. Spółki Grupy stosują tę samą metodę ustalania ceny zakupu lub kosztu wytworzenia w przypadku zapasów mających ten sam charakter i przeznaczenie. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody.

23) Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości lub wyceną na dzień bilansowy obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Decyzję o konieczności utworzenia odpisów aktualizujących podejmują każdorazowo Zarządy spółek Grupy na podstawie wniosków komórek odpowiedzialnych za prawidłową gospodarkę zapasami.

Na każdy dzień bilansowy służby handlowe , techniczne i produkcyjne Grupy dokonują weryfikacji zalegających zapasów pod kątem ich przydatności . Szczegółnej ocenie podlegają zapasy zalegające powyżej 1 roku oraz w przedziałach starszych . Na dzień bilansowy służby techniczne w porozumieniu ze służbami produkcyjnymi i handlowymi określają sposób wykorzystania powyższych zapasów w prognozowanej bieżącej produkcji i obsłudze serwisowej. Służby techniczne oraz służby handlowe są zobowiązane do monitorowania zapasów zalegających w przedziałach czasowych powyżej 1 roku.

24) Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową Grupy ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności:

- a) ryzyka kredytowego - kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych
- b) ryzyka płynności – ryzyko, że jednostki Grupy napotkają trudności w wywiązaniu się ze zobowiązań
- c) ryzyka rynkowego – ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe

Główne ryzyko Grupy związane jest przede wszystkim z należnościami handlowymi / ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe / oraz zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych kredytów / ryzyko stopy procentowej /.

Grupa dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego oraz stosując m.in. finansowe instrumenty pochodne jako zabezpieczenie - forward.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w Grupie związane jest z prowadzeniem podstawowej działalności. Wynika ono z zawartych umów i związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności.

Grupa na rynku krajowym przeprowadza transakcje głównie w ramach sektora górniczego i w stosunku do tych należności występuje największa koncentracja ryzyka.

Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i stosowane są zabezpieczenia finansowe / akredytywa, gwarancje bankowe / co minimalizuje ryzyko niewypłacalności.

Na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości Grupa tworzy odpisy aktualizujące, których wartość zaprezentowana została w rozdziale nr 27.

Ryzyko płynności

Grupa narażona jest na to ryzyko w przypadku gdy przepływy pieniężne z tytułu spłaty należności nie są realizowane terminowo. Grupa zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań. Jednocześnie wartość dostępnych linii kredytowych zapobiega negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności.

Ryzyko rynkowe

- ryzyko walutowe – związane jest ze zmianami kursu walut, które powodują niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa podejmuje działania mające na celu minimalizację ryzyka poprzez: system przedpłat, skracanie terminów płatności oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym.
- ryzyko stopy procentowej – Grupa narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. 100% wartości kredytów to kredyty zaciągnięte w PLN, dlatego też Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje z Bankiem warunki na jakich udzielone są kredyty. Zarząd ocenia że, ryzyko to jest obecnie niewielkie.
- ryzyko cenowe – na ryzyko wzrostu cen Grupa narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności głównie wyrobów hutniczych. Grupa dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z odbiorcami / branża hutnicza, hydrauliczna, elementy śrubowe / możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych, które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy, odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb. Grupa w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.

25) Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie Grupy w momencie, gdy Grupa staje się stroną wiążącej umowy. Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Zgodnie z MSR nr 39, Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- instrumenty przeznaczone do obrotu – składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które zostały nabyte lub powstały głównie po to, by generować zysk uzyskiwany dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny lub marży maklerskiej,
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, z wyjątkiem pożyczek udzielonych przez jednostki i wierzytelności własnych,
- instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży - to aktywa finansowe nie będące pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami utrzymywanymi do terminu zapadalności, a także nie będące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu,
- pożyczki i należności – aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,

Nie później niż na dzień zawarcia kontraktu Grupa zobowiązana jest do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych emitowanego lub wystawionego instrumentu, a także możliwych do wyróżnienia wskaźników tego instrumentu odpowiednio zakwalifikowanych do kapitałów własnych jako instrumenty kapitałowe, zobowiązań krótkoterminowych lub długoterminowych również wtedy, gdy składnik mający charakter zobowiązania nie jest instrumentem finansowym. Różnice z przeszacowania oraz osiągnięte przychody lub poniesione straty, stosownie do kwalifikacji instrumentu finansowego, wpływają odpowiednio na wynik finansowy (zobowiązania) lub kapitał z aktualizacji wyceny (instrumenty kapitałowe).

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych.

26) Zasady wyceny instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Spółki tworzące Grupę wyceniają według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej:

- aktywa utrzymywane do terminu zapadalności,
- pożyczki udzielone i należności własne oraz
- pozostałe zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do obrotu,

Wycena może odbywać się także :

- w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta nie jest znaczący,
- w kwocie wymagającej zapłaty: należności i zobowiązania o krótkim terminie zapadalności/wymagalności,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, nie będących częścią zabezpieczeń ujmuje się jako przychody lub koszty finansowe w momencie ich wystąpienia.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zmiany wartości godziwej tych instrumentów Grupa ujmuje w kapitałach .

27) Aktywa finansowe stanowiące instrumenty kapitałowe

Instrument kapitałowy jest to każda umowa, która stwierdza prawo do rezydualnego udziału w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań.

Zgodnie z MSR 27 § 37 lit.a) Grupa inwestycje w jednostkach zależnych , jednostkach współkontrolowanych, jednostkach stowarzyszonych, nie zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź nie wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 , ujmuje w cenie nabycia.

Instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu wycenia się w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu nie zrealizowane zyski i straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów kapitałowych zaliczanych do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym . W przypadku sprzedaży lub utraty wartości instrumentów kapitałowych zaliczanych do dostępnych do sprzedaży skumulowane korekty wartości godziwej ujmuje się w wartości zysków i strat.

Instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży nie posiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona wycenia się według kosztu(ceny nabycia).

28) Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług są instrumentem generującym odsetki. Należności z tytułu dostaw i usług ujemne się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o utworzone w okresie późniejszym odpisy aktualizujące wartość z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący wartość z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółki Grupy nie będą w stanie uzyskać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Kwota odpisu stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową i bieżącą wartością oczekiwanych strumieni pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Kwotę odpisu aktualizującego wartość ujemne się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące należności tworzy się w Grupie w stosunku do należności niezabezpieczonych wg następujących zasad :

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości – 100% należności w chwili podjęcia informacji o zaistniałym zdarzeniu,
 - należności kwestionowane przez dłużników , z zapłatą których dłużnik zalega dłużej niż 180 dni – 100%
 - pozostałe należności z których zapłatą dłużnik zalega dłużej niż 180 dni , a wg oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika , spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – 100%.
- Dopuszcza się nie tworzenie odpisu na należności przeterminowane powyżej 180 dni , jeżeli ocena sytuacji finansowej dłużnika wskazuje , że nie ma zagrożenia co do zapłaty należności.

29) Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują należności powstałe m. in. z tytułu -

- sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych
- finansowych aktywów trwałych
- zorganizowanej części przedsiębiorstwa

30) Inwestycje w papiery wartościowe

W przypadku, gdy konwencja rynkowa przewiduje dostawę papieru wartościowego po upływie ściśle sprecyzowanego okresu po dacie transakcji, inwestycje w papiery wartościowe są ujmowane w księgach i wyłączane z ksiąg w dniu zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży. Inwestycje w papiery wartościowe wyceniane są początkowo według ceny zakupu skorygowanej o koszty transakcji. Inwestycje w papiery wartościowe klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu lub dostępne do sprzedaży i wyceniane są na dzień bilansowy według wartości godziwej. W przypadku, gdy papiery wartościowe zaklasyfikowane zostały jako przeznaczone do obrotu, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat za dany okres. W przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży, zyski i straty wynikające ze zmiany ich wartości godziwej ujmowane są bezpośrednio w kapitałach aż do momentu sprzedaży składnika aktywów lub rozpoznania utraty wartości. Wówczas skumulowane zyski lub straty rozpoznane poprzednio w kapitałach przenoszone są do rachunku zysków i strat za dany okres.

31) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w bilansie w wartości nominalnej. Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy, po kursie kupna stosowanym w tym dniu przez bank wiodący, z którego usług korzysta Spółka. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym, bony skarbowe oraz inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

32) Rozliczenia międzyokresowe kosztów

a) Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów – obejmują koszty operacyjne dotyczące okresów następujących po okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, nie podlegających rozliczeniu w czasie.

Do typowych rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów operacyjnych zalicza się w szczególności:

- koszty przygotowania nowej produkcji,
- koszty ubezpieczeń majątkowych
- koszty związane z ponoszonymi z góry opłatami, takimi jak: czynsze, opłaty za wieczyste użytkowanie itp.

Przy rozliczaniu kosztów przyszłych okresów, których czas odpisywania nie jest jednoznacznie ustalony, Jednostki uwzględniają zasadę ostrożnej wyceny i nie wydłużają nadmiernie okresu rozliczenia, aby nie spowodować nieuzasadnionego aktywowania kosztów.

b) *Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów* – dotyczą kosztów jeszcze nie poniesionych, ale przypadających na dany rok obrotowy zgodnie z zasadą współmierności.

W praktyce mogą to być przede wszystkim:

- koszty stanowiące ściśle oznaczone świadczenia przyjęte przez spółkę, lecz jeszcze nie będące zobowiązaniem,
- prawdopodobne koszty, których kwota lub data powstania zobowiązania z ich tytułu nie są jeszcze znane

Przy ich tworzeniu Grupa kieruje się zasadą istotności. Rozliczenia międzyokresowe bierne obejmują zwłaszcza przewidywane koszty:

- wypłat premii z zysku, nagród jubileuszowych,
- przewidywane koszty audytu

Prezentowane są w pasywach skonsolidowanego bilansu w pozycji Pozostałe rezerwy.

33) Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

34) Dotacje

Zgodnie z MSR 20 § 7 dotacji rządowych, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej, nie ujmuje się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, iż:

- a) jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz
- b) dotacje będą otrzymane.

Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje nie zwiększają bezpośrednio kapitału własnego.

Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana jednostce gospodarczej celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Dotacje rządowe do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w bilansie jako przychody przyszłych okresów.

35) Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa. Na kapitały własne składają się:

- Kapitał zakładowy
- Kapitał zapasowy
- Kapitał z aktualizacji wyceny
- Zyski zatrzymane

➤ *Kapitał zakładowy*

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji.

➤ *Kapitał zapasowy*

Kapitał zapasowy tworzy się z:

- nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji,
- z dopłat akcjonariuszy,
- w wysokości 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał zapasowy nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego,

- z podziału zysku za dany rok obrotowy – ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość
Kapitał zapasowy Grupy stanowi kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

➤ **Kapitał z aktualizacji wyceny**

Kapitał z aktualizacji wyceny zawiera zyski i straty ze zmian wartości godziwej instrumentów finansowych (stosowanych jako skuteczne zabezpieczenia przepływów pieniężnych).

Na dzień 31.12.2008 roku nie występuje w Grupie.

➤ **Zyski zatrzymane**

Zyski zatrzymane odzwierciedlają wynik z lat poprzednich, roku bieżącego oraz efekty zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich, a ujawnionych w bieżącym roku.

➤ **Kapitał mniejszości**

Kapitał mniejszości stanowi część kapitałów własnych jednostek zależnych objętych konsolidacją pełną, która należy do innych udziałowców (akcjonariuszy) aniżeli jednostki wchodzące w skład Grupy.

Zysk (strata) netto jednostek zależnych w części należącej do udziałowców (akcjonariuszy) innych niż jednostki wchodzące w skład Grupy stanowi zysk (stratę) mniejszości.

36) Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Spółki Grupy tworzą rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje wypływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na zobowiązania według następujących tytułów:

- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, tworzona w związku z występowaniem dodatnich różnic pomiędzy wartością księgową aktywów i pasywów a ich wartością podatkową,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy (np. naprawy gwarancyjne).

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami zgodnymi z zalecanymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 19. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę obciąża koszty powodując jednocześnie rozwiązanie rezerwy w przychody.

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w okresie gwarancji.

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeliczenia stanu rezerw, polegającego na przemnożeniu wartości wszystkich zleceń w stosunku, do których Spółki Grupy mają obowiązek świadczyć naprawy gwarancyjne przez wskaźnik napraw osiągnięty w tymże roku.

Rezerwy tworzone na deputaty węglowe

Spółka zależna Pioma S. A. na mocy obowiązującego przed 1996 r. Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy oraz indywidualnych wyroków sądowych zobowiązana jest do wydania deputatu węglowego w naturze i wypłaty ekwiwalentu dla emerytów/rencistów Spółki którzy nabyli uprawnienia do emerytury/renty przed tym okresem.

Poszczególni uprawnieni otrzymują roczne świadczenie odpowiadające ilości ton węgla im przysługującego w ramach nabytych praw do deputatu i odpowiednio ceny węgla w danym roku w przypadku deputatu w naturze lub stałej w czasie kwoty ekwiwalentu pieniężnego- 280 zł za jedną tonę

Na przyszłe zobowiązania z tego tytułu Spółka tworzy rezerwę. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane. Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość zobowiązań z tego tytułu są cena węgla, kwota ekwiwalentu pieniężnego i stopa dyskontowa. Do wyliczeń na dzień bilansowy przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu cen węgla na poziomie 2,5% oraz stałą kwotę ekwiwalentu węglowego-280 zł./tonę i stopę dyskontową na poziomie 6,0%.

37) Kredyty bankowe

Oprocentowane kredyty bankowe (w tym również kredyty w rachunku bieżącym) księgowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o koszty bezpośrednie pozyskania środków. Koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Na dzień bilansowy kredyty i pożyczki wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), natomiast różnice pomiędzy wpływami z transakcji (pomniejszonymi o koszty transakcji) a wartością wykupu wykazuje się w rachunku zysków i strat przez okres trwania umowy pożyczki, metodą efektywnej stopy procentowej.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Grupa posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada w jednej transzy po roku od momentu jego wykorzystania Grupa wycenia w kwocie wymagającej zapłaty. Kredyt w rachunku bieżącym (overdraft) zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych niezależnie od okresu na jaki została zawarta umowa i kiedy przypada ostateczny termin jego spłaty.

38) Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe są klasyfikowane w zależności od ich treści ekonomicznej wynikającej z zawartych umów. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

39) Zamienne instrumenty dłużne

W 2008 roku oraz w okresie porównawczym nie wystąpiły w Grupie.

40) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są instrumentem odsetkowym i wykazywane są w bilansie w wartości nominalnej.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, ujmowane i wykazywane są wg kwot pierwotnie zafakturowanych. Termin wymagalności zobowiązań wynikających z zatrzymanych kaucji gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu ujmowane jest jako koszt finansowy.

41) Zobowiązania z tytułu postępowania układowego

W prezentowanych okresach sprawozdawczych Grupa nie posiadała zobowiązań finansowych z tytułu postępowania układowego.

42) Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń

W związku z prowadzoną działalnością Jednostki Grupy są narażone na ryzyka finansowe związane ze zmianami kursów walutowych oraz stóp procentowych. Spółki zawierają transakcje terminowe typu forward celem zmniejszenia ryzyka kursowego. Jednostki Grupy na dzień bilansowy wyceniają kontrakty handlowe (forward) wg kursu oferowanego przez bank. Zysk z wyceny (kurs na dzień wyceny > kurs z umowy – zakup, kurs na dzień wyceny < kurs z umowy – sprzedaż) odnoszony jest w bilansie na konto pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe a w rachunku zysków i strat na przychody finansowe. Strata z wyceny (sytuacja odwrotna) w bilansie prezentowana jest jako zobowiązanie finansowe w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe.

43) Płatności instrumentami kapitałowymi

Nie wystąpiły w Grupie.

44) Zysk przypadający na jedną akcję

Grupa w sprawozdaniu finansowym, w rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na podstawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

$$\text{Zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów mniejszościowych oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych}}{\text{Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu}}$$

Wyliczenie wskaźnika rozwodnionego zysku na jedną akcję:

$$\text{Rozwodniony zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk netto za okres powiększony o dywidendy i odsetki po opodatkowaniu, wykazane w danym okresie i odnoszące się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych, oraz skorygowany o inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby ze zmiany rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych}}{\text{Średnia ważona liczba akcji skorygowana o liczbę akcji, która zostałaby wyemitowana w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe}}$$

45) Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment działalności jest grupą aktywów i obszarów działań angażowanych w celu dostarczania produktów lub usług podlegających określonym rodzajom ryzyka i korzyściom różniącym się od rodzajów ryzyka i korzyści innych segmentów działalności. Podstawą wyodrębnienia kosztów segmentu są koszty, na które składają się koszty sprzedaży produktów klientom zewnętrznym oraz koszty transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu. Informacje dotyczące segmentów działalności sporządza się zgodnie z polityką rachunkowości przyjętą do sporządzania i prezentacji sprawozdania finansowego Grupy.

Grupa nie przypisuje aktywów i pasywów do poszczególnych segmentów, bowiem odnoszą się one wspólnie do wszystkich segmentów.

Spółka ujawnia przychody każdego segmentu objętego obowiązkiem sprawozdawczym. Przychody segmentu ze sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych oraz przychody segmentu pochodzące z transakcji realizowanych z innymi segmentami wykazuje się osobno. Segmentację branżową i geograficzną przedstawiono w rozdziale 4.

46) Prezentacja w Rachunku Przepływów Pieniężnych oraz w Bilansie udzielonych i zaciągniętych pożyczek

Grupa wykazuje przepływy pieniężne z działalności operacyjnej posługując się metodą pośrednią, za pomocą której zysk / stratę brutto koryguje się o skutki transakcji, mających bezgotówkowy charakter, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przeszłych lub przyszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Zgodnie z MSR 7 § 6 działalność inwestycyjna polega m.in. na nabywaniu i sprzedaży inwestycji krótkoterminowych nie zaliczonych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Ponadto wg MSR 7 § 16 pożyczki udzielane stronom trzecim (inne niż pożyczki udzielane przez instytucje finansowe) stanowią rodzaj przepływów pieniężnych wynikających z działalności inwestycyjnej, stąd pożyczki udzielane przez

Spółki Grupy podmiotom spoza niej są klasyfikowane wraz ze splatą i odsetkami w rachunku przepływów pieniężnych jako działalność inwestycyjna.

Natomiast działalność finansowa zgodnie z MSR 7 § 6 jest działalnością, w wyniku której zmianie ulega wysokość i struktura wniesionego kapitału własnego oraz zadłużenia jednostki gospodarczej. Wśród przepływów pieniężnych powstających w wyniku działalności finansowej (MSR 7 § 17) są wpływy z pożyczek hipotecznych oraz innych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, stąd pożyczki zaciągnięte wraz z ich splatą i odsetkami wykazuje się w rachunku przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

W bilansie pożyczki udzielone Grupa prezentuje w aktywach jako pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast pożyczki zaciągnięte w pasywach – krótkoterminowe zobowiązania – kredyty i pożyczki.

47) Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych

Grupa na dzień bilansowy prezentuje aktywa i pasywa oraz przychody ze sprzedaży z uwzględnieniem pozycji związanych z podmiotami powiązanymi zgodnie z przepisami Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Podmiot powiązany – podmiot uznaje się za powiązany bezpośrednio z jednostką, jeżeli:

a) podmiot bezpośrednio lub poprzez jednego lub więcej pośredników:

- sprawuje kontrolę nad jednostką lub podlega kontroli przez tę samą jednostkę (dotyczy jednostek dominujących, jednostek zależnych i jednostek zależnych w ramach tej samej grupy kapitałowej),
- posiada udziały w jednostce dające mu możliwość znaczącego wpływania na jednostkę lub,
- sprawuje współkontrolę nad jednostką.

b) podmiot jest jednostką stowarzyszoną,

c) podmiot jest wspólnym przedsięwzięciem, w którym jednostka jest wspólnikiem,

d) podmiot jest członkiem kluczowego personelu kierowniczego jednostki lub jednostki dominującej,

e) podmiot jest bliskim członkiem rodziny osoby, o której mowa w punkcie a) albo d),

f) podmiot jest jednostką kontrolowaną, współkontrolowaną bądź jednostką, na którą znacząco wpływa lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w punktach d) lub e) lub

g) podmiot jest programem świadczeń po okresie zatrudnienia skierowanym do pracowników jednostki lub do innej dowolnej jednostki będącej podmiotem powiązanym w stosunku do tej jednostki.

Jeśli pomiędzy podmiotami powiązanymi miały miejsce transakcje, Grupa ujawnia informacje dotyczące istoty związku pomiędzy podmiotami powiązanymi. Jednostka w zakresie identyfikacji podmiotów powiązanych prezentuje jednostki, dla których jednostka dominująca jest akcjonariuszem/udziałowcem oraz podmioty, od których jednostka dominująca jest zależna zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni.

W Spółce FAMUR S.A. akcjonariuszem posiadającym bezpośrednio ponad 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub akcji w kapitale zakładowym jest TDJ Investments Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.

Zestawienie jednostek powiązanych na dzień 31.12.2008 roku:

1. Nowosądecka Fabryka Urządzeń Górniczych NOWOMAG S.A. z siedzibą w Nowym Sączu – jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100,00% udziału w kapitale zakładowym.
2. FAMUR ROSJA Sp. z o.o. – jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100,00% udziału w kapitale zakładowym
3. Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych FAZOS S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach - jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100,00% udziału w kapitale zakładowym.
4. Fabryka Maszyn Górniczych PIOMA S.A. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim – jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym,
5. PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim – jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym,
6. Polska Grupa Odlewnicza S.A. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
7. Polskie Maszyny Górnicze S.A. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
8. Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym.
9. FITEN S. A. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 57,67 % udziału w kapitale zakładowym.

10. Georyt Sp. z o. o. z siedzibą w Siemianowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
 11. Odlewnia Żeliwa Śrem S.A. z siedzibą w Śremie, jednostka zależna, powiązana pośrednio 85,33% udziału w kapitale zakładowym.
 12. Pioma Odlewnia Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim, powiązana pośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
 13. DAMS GmbH z siedzibą w Velbert, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00 % udziału w kapitale zakładowym
 14. FHS DAMS Sp. z o.o. z siedzibą w Siemianowicach Śląskich, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100 % udziału w kapitale zakładowym
 15. FAMUR Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
 16. FAMUR MACHINERY Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio 100,00% udziału w kapitale zakładowym
 17. TDJ Investments Sp. z o.o. – z siedzibą w Katowicach., jednostka bezpośrednio dominująca – akcjonariusz Famur S.A
 18. P.U.AB CONSULTING Sp. z o.o. z siedzibą w Opolu, jednostka dominująca pośrednio
- Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi opisano w rozdziale 51.

48) Założenia zastosowania zasad rachunkowości obowiązujących w Unii Europejskiej po raz pierwszy

Pierwszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Famur S.A. zgodnym z nowymi zasadami było skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31.12.2005 roku.

3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Grupy prezentują się następująco:

	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Sprzedaż materiałów i towarów	82 289	17 327
Sprzedaż produktów	1 006 781	891 837
W tym, przychody z kontraktów długoterminowych	129 452	116 731
Razem	1 089 070	909 164
Pozostałe przychody operacyjne	42 857	63 712
Przychody finansowe	25 389	27 187
Przychody z działalności zaniechanej		
Razem	1 157 316	1 000 063

4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE

Segmenty branżowe

Dla celów zarządczych, w strukturze Grupy wydzielono pięć rodzajów działalności. Segmenty te są podstawą sporządzania przez Grupę raportów odnośnie głównych segmentów branżowych.

W ramach działalności Grupy można wyróżnić następujące rodzaje działalności:

[Działalność A] – Maszyny górnicze

[Działalność B] – Inne urządzenia dla górnictwa

[Działalność C] – Urządzenia dźwigowe, przeładunkowe i do wydobycia ropy i gazu

[Działalność D] – Odlewy

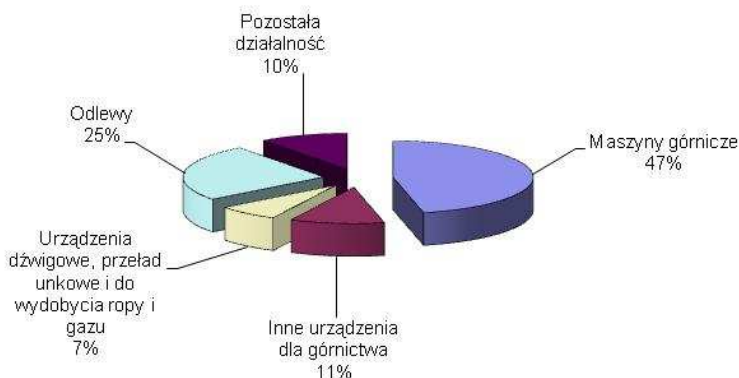
[Działalność E] – Pozostała działalność

Zgodnie z MSR 14 par. 47-48 Spółki Grupy nie przypisują aktywów i pasywów do poszczególnych segmentów, bowiem odnoszą się one wspólnie do wszystkich segmentów.

INFORMACJE O POSZCZEGÓLNYCH SEGMENTACH BRANŻOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W 2008 ROKU ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE PONIŻEJ (w tys. zł)

I-XII 2008	Maszyny górnice	Inne urządzenia dla górnictwa	Urządzenia dźwigowe, przeładunkowe i do wydobycia ropy i gazu	Odlewy	Pozostała działalność	Razem
Przychody ze sprzedaży	506 573	118 075	77 369	276 264	110 789	1 089 070
Zysk brutto na sprzedaży	197 259	34 252	15 696	52 058	15 640	314 905
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	133 474	21 073	9 890	30 511	7 063	202 011
Pozostałe przychody operacyjne						42 857
Pozostałe koszty operacyjne						80 696
Zysk z działalności operacyjnej						164 172
Przychody finansowe						25 389
Koszty finansowe						115 748
Zysk (strata) na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych						83
Zysk z działalności gospodarczej						73 896
Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych						0
Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia						56
Zysk brutto						73 952
Podatek dochodowy						14 791
Zysk netto w tym przypadający:						59 161
akcjonariuszom podmiotu dominującego						59 070
akcjonariuszom mniejszościowym						91

**Przychody ze sprzedaży
Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008**

Segment maszyn górniczych

Sprzedaż produktów zaklasyfikowanych do segmentu maszyn górniczych stanowi prawie połowę ogółu przychodów ze sprzedaży, osiągniętych przez Grupę FAMUR. W 2008 roku wynosi 47% całości przychodów. Oznacza to spadek o 11 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego. Główny udział w tym segmencie ma Fabryka Maszyn Famur S.A., Fazos S.A. oraz Pioma S.A.

Segment innych urządzeń dla górnictwa

Produkcja zawierająca się w segmencie innych urządzeń dla górnictwa w 2008 roku pozwoliła uzyskać przychody ze sprzedaży w wysokości 11% ogółu przychodów, co dało 118.075 tys. zł. Głównym producentem w tym segmencie jest Pioma S.A.

Segment urządzeń dźwigowych, przeładunkowych i do wydobycia ropy i gazu

Przychody ze sprzedaży ujęte w segmencie urządzeń dźwigowych, przeładunkowych i do wydobycia ropy i gazu w 2008 roku stanowią 7% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy. Jest to spadek o 5 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego. W segmencie tym, producentami są Pioma S.A. oraz Pioma Industry Sp. z o.o., których łączne przychody wynoszą 77.369 tys. zł.

Segment odlewów

W segmencie odlewów ujęta została sprzedaż zarówno odlewów żeliwnych jak i staliwnych. Udział tego segmentu w całości przychodów ze sprzedaży na zewnątrz Grupy wynosi 25%. Jest to wzrost o 6 punktów procentowych w stosunku do roku 2007.

Segment pozostałej działalności

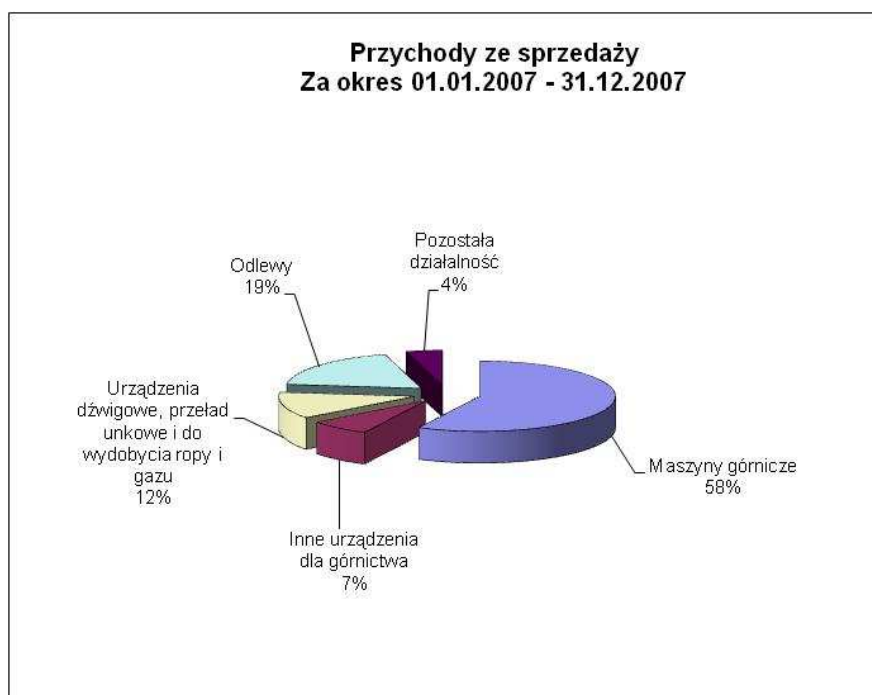
W segmencie pozostałej działalności operacyjnej została zawarta sprzedaż energii, towarów, materiałów, a także pozostała działalność na zewnątrz grupy. Przychody osiągnięte w tym segmencie stanowią 10% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy.

01.01.2008 - 31.12.2008
Działalność zaniechana

Nie występuje.

INFORMACJE O POSZCZEGÓLNYCH SEGMENTACH BRANŻOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W 2007 ROKU ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE PONIŻEJ (w tys. zł)

I-XII 2007	Maszyny górnice	Inne urządzenia dla górnictwa	Urządzenia dźwigowe, przeładunkowe i do wydobycia ropy i gazu	Odlewy	Pozostała działalność	Razem
Przychody ze sprzedaży	521 908	66 256	110 623	171 263	39 114	909 164
Zysk brutto na sprzedaży	152 571	22 256	23 267	33 997	10 505	242 596
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	86 223	12 252	12 299	19 387	4 615	134 776
Pozostałe przychody operacyjne						63 712
Pozostałe koszty operacyjne						59 944
Zysk z działalności operacyjnej						138 544
Przychody finansowe						27 187
Koszty finansowe						31 044
Zysk z działalności gospodarczej						134 687
Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych						1
Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia						9 339
Zysk brutto						144 025
Podatek dochodowy						27 195
Zysk netto w tym przypadający:						116 830
akcjonariuszom podmiotu dominującego						115 353
akcjonariuszom mniejszościowym						1 477

**01.01.2007 - 31.12.2007
Działalność zaniechana**

Nie występuje .

Segmenty geograficzne

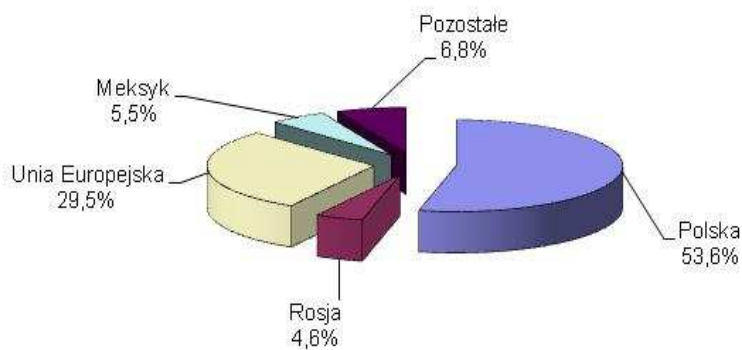
Grupa prowadzi działalność na terenie Polski, Rosji, Unii Europejskiej, Meksyku i Państw pozostałych. Działalność produkcyjna wszystkich segmentów branżowych prowadzona jest na terenie Polski.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu Grupy , niezależnie od kraju pochodzenia sprzedawanych produktów lub usług.

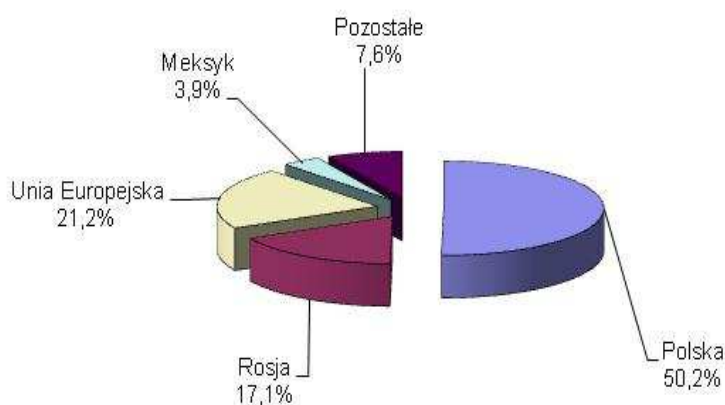
Skonsolidowana segmentacja geograficzna

	Przychody ze sprzedaży struktura terytorialna Za okresu 01/01/2008 - 31/12/2008 w tys. zł	Przychody ze sprzedaży struktura terytorialna Za okresu 01/01/2007 - 31/12/2007 w tys. zł	Dynamika sprzedaży %	Udział %
Polska	583 942	456 812	27,8%	53,62%
Rosja	50 211	155 448	-67,7%	4,61%
Unia Europejska	320 881	192 885	66,4%	29,46%
Meksyk	60 232	35 023	72,0%	5,53%
Pozostałe	73 804	68 996	7,0%	6,78%
Razem	1 089 070	909 164	19,8%	100,00%
Kraj	583 942	456 812	27,8%	53,62%
Eksport łącznie	505 128	452 352	11,7%	46,38%

**Przychody ze sprzedaży struktura terytorialna
Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008**

**Przychody ze sprzedaży
Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007**

5. KOSZTY RESTRUKTURYZACJI

W 2008 roku oraz w okresie porównawczym Grupa nie poniosła kosztów restrukturyzacji.

6. ZYSK NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Zysk na działalności operacyjnej na dzień 31.12.2008 roku wynosił 164 172 tys. zł i został osiągnięty po uwzględnieniu następujących kosztów:

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008		Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007	
	TPLN		TPLN	
a) amortyzacja		34 802		27 053
- amortyzacja wartości niematerialnych		2 631		1 728
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		32 171		25 325
b) zużycie materiałów i energii		515 562		458 708
c) usługi obce		111 318		121 751
d) podatki i opłaty		13 484		11 757
e) wynagrodzenia		166 743		151 715
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		36 748		35 281
g) pozostałe koszty rodzajowe		13 191		9 121
Koszty według rodzaju, razem		891 848		815 386
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-	60 977	-	42 212
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby Grupy (wielkość ujemna)	-	18 412	-	14 046
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-	17 314	-	18 233
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-	95 580	-	89 587
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów		699 565		651 308

7. KOSZTY ZATRUDNIENIA

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Grupie (z uwzględnieniem zarządu):

	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
Pracownicy umysłowi	999	1 204
Pracownicy fizyczni	2 983	3 681
Pracownicy na urloпах wychowawczych	7	6
Razem	3 989	4 891

	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Spółka poniosła następujące koszty zatrudnienia:	203 491	186 996
Wynagrodzenia	166 743	151 715
Składki na ubezpieczenie społeczne	28 269	28 004
Inne świadczenia pracownicze	8 479	7 277

8. ZYSKI (STRATY) Z INWESTYCJI

	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	56	1 487
Zysk ze zbycia inwestycji	3 077	25
Strata na zbyciu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		
Razem	3 133	1 512

9. INNE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

INNE PRZYCHODY OPERACYJNE	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) rozwiązane rezerwy (z tytułu)	5 158	23 038
- na naprawy gwarancyjne	1 239	2 901
- na świadczenie pracownicze	2 340	10 834
- na dep. i ekwiwalent węglowy	616	2 710
- na odprawy dla zwalnianych pracowników	-	1 387
- na pokrycie kosztów działalności lub likwidacji spółki	-	3 960
- pozostałe	963	1 246
b) pozostałe, w tym:	30 532	39 006
- rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	6 299	1 326
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	723	854
- umorzone zobowiązania	-	169
- odzyski ze zwrotów, demontażu aktywów trwałych	13 340	12 624
- złomowanie	2 900	1 051
- odszkodowania	3 590	2 081
- sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	13 515
- refaktury	334	2 984
- ujawnienie wartości niematerialnych	1 049	-
- inne	2 297	4 402
Inne przychody operacyjne, razem	35 690	62 044

INNE KOSZTY OPERACYJNE	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) utworzone rezerwy (z tytułu)	24 087	24 203
- na świadczenia pracownicze	1 625	9 824
- na naprawy gwarancyjne	3 689	2 509
- na zobowiązania	2 408	651
- pozostałe	16 365	11 219
b) pozostałe, w tym:	48 036	33 856
- koszty napraw gwarancyjnych	9 906	6 574
- poniesione koszty reklamacji	4 096	5 296
- koszty demontażu, likwidacji środków trwałych	10 336	4 119
- wydany węgiel dla emerytów i wypłacony deputat węglowy	1 162	1 050
- kary, grzywny, odszkodowania	3 523	1 534
- złomowanie	14 747	798
- koszt zbycia rzeczowych aktywów trwałych	-	2 091
- refaktury	322	2 972
- inne	3 944	9 422
Inne koszty operacyjne, razem	72 123	58 059

10. PRZYCHODY FINANSOWE

Przychody finansowe	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Przychody finansowe z tytułu dywidend i udziałów w zyskach	61	231
2. Odsetki	8 491	15 733
a) od pożyczek w tym	62	196
- od jednostek powiązanych	62	193
b) pozostałe	8 429	15 537
3. Zysk ze zbycia inwestycji	3 077	25
4. Aktualizacja wartości inwestycji	-	-
5. Inne	13 760	11 198
a) dodatnie różnice kursowe	6 824	7
b) rozwiązane rezerwy	1 119	152
c) pozostałe	5 817	11 039
PRZYCHODY FINANSOWE RAZEM	25 389	27 187

11. KOSZTY FINANSOWE

Koszty finansowe	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Koszty finansowe z tytułu odsetek	23 685	16 370
a) od kredytów i pożyczek	19 160	13 020
- w tym od jednostek powiązanych	-	8
b) pozostałe odsetki	4 525	3 350
2. Strata ze zbycia inwestycji	-	-
3. Aktualizacja wartości inwestycji	-	-
4. Inne koszty finansowe	92 063	14 674
a) ujemne różnice kursowe	7 437	7 964
b) utworzone rezerwy	3 788	5 182
c) pozostałe	80 838	1 528
KOSZTY FINANSOWE RAZEM	115 748	31 044

12. PODATEK DOCHODOWY

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Zysk (strata) brutto	73 952	144 025
2. Korekty konsolidacyjne	12 146	93 621
3. Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	79 784	-
- Przychody nie stanowiące przychodu podatkowego	-	166 391
- Przychody stanowiące przychód podatkowy	120 902	34 072
- Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	263 890	171 312
- koszty zarachowane w latach ubiegłych stanowiące koszt uzyskania przychodu	-	138 567
- wynik zdarzeń nadzwyczajnych	-	-
- Inne	-	77
3.a straty spółek	27	1 153
4. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	165 882	133 861
5. Odliczenia	8 627	27 055
odliczenia od dochodu - strata podatkowa	8 558	19 671
odliczenia od dochodu inne	69	7 384
6. Podstawa opodatkowania	157 255	106 806
- w tym podstawa opodatkowania oddziału zagranicznego	545	188
7. Podatek dochodowy według właściwej stawki%	29 775	20 258
7a. Podatek dochodowy wg stawki dla oddziału zagranicznego	131	45
8. Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	-	-
9. Podatek dochodowy bieżący ujęty (wykazany) w deklaracji podatkowej okresu, w tym:	28 760	20 338
- wykazany w rachunku zysków i strat za okres bieżący	29 906	20 303
- wykazany w rachunku zysków i strat - korekty za lata ubiegłe	-	1 158
- dotyczący otrzymanej dywidendy	12	35

PODATEK DOCHODOWY ODROZCZONY, WYKAZANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT:	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	- 13 969	6 857
Podatek dochodowy odroczony, razem	- 13 969	6 857

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym. Część bieżąca podatku dochodowego dla Oddziału Czeskiego spółki zależnej została ustalona wg stawki 24%.

13. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

W 2008 roku oraz w okresie porównawczym Grupa nie przeznaczyła do sprzedaży aktywów trwałych.

14. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Wyliczenie zysku na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	Za okres 01.01.2007 - 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Zysk netto danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję podlegający podziałowi między akcjonariuszy jednostki dominującej	59 070	115 353
Średnia ważona liczba akcji podmiotu dominującego wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości zysku zwykłego na jedną akcję	481 500	481 500
Zysk netto danego roku podlegający podziałowi między akcjonariuszy jednostki dominującej	59 070	115 353
Zysk netto z działalności kontynuowanej dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję, po wyłączeniu wyniku na działalności zaniechanej	59 070	115 353
Zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,1227	0,2396

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku lub straty, który przypada na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (licznik), przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących (mianownik) w ciągu danego okresu. Dla celów obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję, kwotami przypadającymi na zwykłych akcjonariuszy jednostki z tytułu:

- zysku lub straty z kontynuowanej działalności przypadającego na jednostkę dominującą oraz
- zysku lub straty przypadającego na jednostkę dominującą

są kwoty z pozycji a) i b) skorygowane o wartość dywidend uprzywilejowanych po opodatkowaniu, różnice z tytułu rozliczenia akcji uprzywilejowanych oraz o inne podobne wpływy akcji uprzywilejowanych zaklasyfikowanych jako instrumenty kapitałowe.

15. WARTOŚĆ FIRMY Z KONSOLIDACJI

Na dzień 31.12.2008 roku oraz na dzień 31.12.2007 roku nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości firmy.

WARTOŚĆ FIRMY PRZEJĘTA W RAMACH POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
NOWOMAG S. A.	4 510	4 510
FAZOS S. A.	65 031	65 031
PIOMA S. A.	8 813	17 565
PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	8 752	0
PMG S. A.	5	5
FITEN S.A.	5	7
GEORYT SP. Z O.O.	6 048	6 048
Wartość firmy (netto)	93 164	93 166

W związku z podziałem spółki Pioma S.A. i wydzieleniem spółki Pioma Industry Sp. z o.o. dokonano podziału wartości firmy w takim samym stosunku jak rozdzielono aktywa netto spółki.

16. POZOSTAŁE WARTOŚCI NIEMATERIALNE

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008 r.

	a koszty zakończonych prac rozwojowych	b wartość firmy	c nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		d inne wartości niematerialne, w tym: nakłady na wartości niematerialne		e zaliczki na wartości niematerialne	Wartości niematerialne, razem
			- oprogramowanie komputerowe					
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	3 157	93 166	10 966	7 739	2 855	2 684	-	110 144
b) zwiększenia (z tytułu)	1 606	-	638	611	3 135	2 955	-	5 379
- nabycie	1 408	-	638	611	2 955	2 955	-	5 001
- inne	198	-	-	-	180	-	-	378
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	2	613	601	2 102	1 839	-	2 717
- sprzedaży	-	2	-	-	-	-	-	2
- likwidacji	-	-	12	-	-	-	-	12
- rozliczenie aportu	-	-	601	601	-	-	-	601
- inne	-	-	-	-	2 102	1 839	-	2 102
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 763	93 164	10 991	7 749	3 888	3 800	-	112 806
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	2 154	-	7 178	5 138	-	-	-	9 332
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	539	-	1 479	750	-	-	-	2 018
- likwidacji	-	-	12	-	-	-	-	12
- rozliczenie aportu	-	-	601	601	-	-	-	601
- inne	539	-	2 092	1 351	-	-	-	2 631
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	2 693	-	8 657	5 888	-	-	-	11 350
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 070	93 164	2 334	1 861	3 888	3 800	-	101 456

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007 r.

	a	b	c		d	e		
	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne, w tym: nakłady na wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne		Wartości niematerialne, razem
			- oprogramowanie komputerowe					
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	2 491	87 111	3 774	3 717	1 534	1 486	-	94 910
b) zwiększenia (z tytułu)	666	6 055	7 196	4 026	2 360	2 237	-	16 277
- nabycie	360	6 055	2 455	1 854	2 360	2 237	-	11 230
- inne	306		4 741	2 172				5 047
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	4	4	1 039	1 039	-	1 043
- sprzedaży			4	4				4
- inne					1 039	1 039		1 039
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	3 157	93 166	10 966	7 739	2 855	2 684	-	110 144
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	1 729		2 516	2 474				4 245
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	425	-	4 662	2 664	-	-	-	5 087
- inne	425		1 303	960				1 728
- przed wejściem do grupy			3 359	1 704				3 359
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	2 154	-	7 178	5 138	-	-	-	9 332
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu								-
- zwiększenie								-
- zmniejszenie								-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 003	93 166	3 788	2 601	2 855	2 684	-	100 812

17. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008 r.

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	50 747	226 536	264 387	8 950	9 703	560 323
b) zwiększenia (z tytułu)	24	3 812	34 800	4 325	466	43 427
- zakupu	24	3 565	15 181	3 361	466	22 597
- wytworzenie w ramach własnej produkcji	-	44	14 842	213	-	15 099
- przekształcenia dzierżawy w leasing	-	-	4 553	-	-	4 553
- inne	-	203	224	751	-	1 178
c) zmniejszenia (z tytułu)	243	7 982	28 698	1 730	423	39 076
- sprzedaży	243	3 257	1 313	1 432	17	6 262
- likwidacji	-	3 664	23 723	142	115	27 644
- inne	-	1 061	3 662	156	291	5 170
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	50 528	222 366	270 489	11 545	9 746	564 674
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	48 997	117 084	4 331	3 641	174 053
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	3 149	7 211	422	580	11 362
- zwiększeń	-	6 930	22 594	1 647	1 000	32 171
- zmniejszeń z tyt. likwidacji	-	673	11 894	390	112	13 069
- zmniejszeń z tyt. Sprzedaży	-	2 046	1 017	679	15	3 757
- innych zmniejszeń	-	1 062	2 472	156	293	3 983
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	52 146	124 295	4 753	4 221	185 415
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	422	-	-	-	422
- zwiększenie	-	1 907	664	41	129	2 741
- zmniejszenie	-	564	1 018	-	-	454
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	1 765	1 682	41	129	3 617
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	50 528	168 455	144 512	6 751	5 396	375 642

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007 r.

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	40 076	120 632	168 604	6 469	6 231	342 012
b) zwiększenia (z tytułu)	10 875	107 909	117 437	3 344	3 830	243 395
- zakupu	31	8 684	12 939	1 635	951	24 240
- wytworzenie w ramach własnej produkcji	-	357	6 867	145	534	7 903
- przekształcenia dzierżawy w leasing	-	-	14 754	-	-	14 754
- inne	10 844	98 868	82 877	1 564	2 345	196 498
c) zmniejszenia (z tytułu)	204	2 005	21 654	863	358	25 084
- sprzedaży	204	1 897	3 213	863	92	6 269
- likwidacji	-	108	5 777	-	266	6 151
- przekształcenia dzierżawy w leasing	-	-	4 943	-	-	4 943
- inne	-	-	7 721	-	-	7 721
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	50 747	226 536	264 387	8 950	9 703	560 323
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	38 979	94 272	3 344	2 603	139 198
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	10 018	22 812	987	1 038	34 855
- zwiększeń	-	5 360	18 229	1 065	671	25 325
- zmniejszeń z tyt. likwidacji	-	90	3 505	75	191	3 861
- zmniejszeń z tyt. Sprzedaży	-	799	1 694	441	73	3 007
- innych zmniejszeń	-	76	5 492	-	-	5 416
- przed wejściem do grupy	-	5 471	15 274	438	631	21 814
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	48 997	117 084	4 331	3 641	174 053
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	373	-	-	-	373
- zwiększenie	-	59	-	-	-	59
- zmniejszenie	-	10	-	-	-	10
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	422	-	-	-	422
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	50 747	177 117	147 303	4 619	6 062	385 848

18. ZMIANA STANU ZABEZPIECZEŃ NA MAJĄTKU GRUPY KAPITAŁOWE FAMUR S.A.

WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ, STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Stan na 31.12.2008		Stan na 31.12.2007	
	TPLN		TPLN	
	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	Stopień zabezpieczenia	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	Stopień zabezpieczenia
Zapasy FAMUR S.A. (zastaw rejestrowy)	11 500,0	11 500,0	11 500,0	11 500,0
Nieruchomości FAMUR S.A. (hipoteka kaucyjna łączna)	23 904,2	30 000,0	23 305,6	30 000,0
Akcje FAZOS S.A. – jednostka dominująca FAMUR S.A. (zastaw rejestrowy)	47 421,0	2.362.006 akcji	47 421,0	2.362.006 akcji
Nieruchomości FAMUR S.A. (hipoteka zwykła łączna oraz hipoteka kaucyjna łączna)	16 370,1	55 797,0	16 591,2	55 797,0
Zapasy FAMUR S.A. (przewłaszczenie)	-	-	2 000,0	2 000,0
Zapasy FAMUR S.A. (zastaw rejestrowy)	-	-	10 000,0	10 000,0
Nieruchomości FAMUR S.A. (hipoteka kaucyjna łączna)	23 904,2	15 000,0	23 305,6	15 000,0
Maszyny i urządzenia FAMUR S.A. (zastaw rejestrowy)	5 444,7	6 447,0	5 791,7	6 447,0
Nieruchomości FAZOS S.A. (hipoteka kaucyjna umowna)	20 062,0	22 500,0	20 028,4	22 500,0
Zapasy FAZOS S.A. (zastaw rejestrowy)	20 000,0	20 000,0	15 000,0	15 000,0
Zapasy NOWOMAG S.A. (przewłaszczenie)	-	-	6 552,0	2 000,0
Maszyny i urządzenia NOWOMAG S.A. (przewłaszczenie)	-	-	1 018,8	5 000,0
Nieruchomości NOWOMAG S.A. (hipoteka kaucyjna)	1 312,0	10 000,0	2 698,7	25 000,0
Nieruchomości PIOMA S.A. (hipoteka kaucyjna)	21 433,9	36 000,0	22 910,5	36 000,0
Zapasy PIOMA S.A. (zastaw rejestrowy)	8 000,0	8 000,0	8 000,0	8 000,0
Środki trwałe - maszyny i urządzenia PIOMA S.A. (zastaw rejestrowy)	16 543,6	21 101,0	18 375,6	21 082,9
Nieruchomości PIOMA S.A. (hipoteka kaucyjna)	21 433,9	48 000,0	22 910,5	48 000,0
Zapasy PIOMA S.A. (zastaw rejestrowy)	18 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0
Nieruchomości PIOMA S.A. (hipoteka kaucyjna)	21 433,9	4 650,0	22 910,5	2 850,0
Odlewnia Żeliwa Śrem S.A. - środki trwałe - maszyny i urządzenia (zastaw rejestrowy)	5 087,2	50 000,0	5 416,7	50 000,0
Akcje OŻ Śrem S.A.	96 059,8	58 840,0	95 811,0	75 000,0
Udziały w Pioma Odlewnia Sp. z o.o.	35 101,1	58 840,0	35 101,1	75 000,0
Zapasy w Pioma Odlewnia Sp. z o.o.	5 441,8	58 840,0	5 681,9	75 000,0
Środki pieniężne (lokata) Polska Grupa Odlewnicza S.A.	-	-	102,9	102,9
Nieruchomości Pioma Odlewnia Sp. z o.o. (hipoteka zwykła)	13 636,5	75 000,0	13 906,4	75 000,0
Nieruchomości Pioma Odlewnia Sp. z o.o. (hipoteka kaucyjna)	13 636,5	40 000,0	13 906,4	40 000,0

Maszyny i urządzenia Pioma Odlewnia Sp. z o.o. (zastaw rejestrowy)	7 893,6	58 840,0	9 895,6	75 000,0
Zapasy Odlewni Żeliwa Śrem S.A. (zastaw rejestrowy)	20 090,0	50 000,0	26 003,6	50 000,0
Nieruchomości Odlewni Żeliwa Śrem S.A. (hipoteka kaucyjna łączna)	93 395,6	75 000,0	93 224,8	50 000,0
Nieruchomości Odlewni Żeliwa Śrem S.A. (hipoteka przymusowa)	9 181,4	-	9 181,3	-

19. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Grupa nie posiada nieruchomości inwestycyjnych.

20. JEDNOSTKI ZALEŻNE

	Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Charakter powiązania (jednostka zależna, współzależna, stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
1.	OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	Leninsk Kuźnieckij Ul. Kirsanowa 3 Rosja	Jednostka zależna, powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
2.	NOWOMAG S.A.	Nowy Sącz ul. Wyspiańskiego 28	Jednostka zależna, powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
3.	FAZOS S.A.	Tamowskie Góry Ul. Zagórska 167	Jednostka zależna, powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
4.	FMG PIOMA SA	Piotrków trybunalski, ul. R. Dmowskiego	Jednostka zależna, powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
5.	PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	Piotrków trybunalski, ul. R. Dmowskiego	Jednostka zależna, powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
6.	Polska Grupa Odlewnicza S.A.	Piotrków Trybunalski, ul. R. Dmowskiego	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
7.	Polskie Maszyny Górnicze S.A.	Katowice, ul. A. Krajowej	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
8.	Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o.	Katowice, ul. A. Krajowej	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
9.	FITEN S.A.	Katowice, ul. Ligocka	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	57,67%	57,67%
10.	Georyt Sp. z o. o.	Siemianowice, ul. Wyzwolenia	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
11.	Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Śrem, ul. Staszica	Jednostka zależna powiązana pośrednio	85,33%	85,33%
12.	PIOMA Odlewnia Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski, ul. R. Dmowskiego	Jednostka zależna powiązana pośrednio	100,00%	100,00%
13.	DAMS GmbH	Velbert (Niemcy)	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
14.	FHS DAMS Sp. z o.o.	Siemianowice Śląskie ul. Wyzwolenia	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
15.	FAMUR Sp. z o.o.	Katowice, ul. A. Krajowej	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%
16.	FAMUR MACHINERY Sp. z o. o.	Katowice, ul. A. Krajowej	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100,00%	100,00%

21. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE

Na dzień bilansowy Spółka Pioma S.A. posiada 50% udziałów tj. 25 udziałów po 1 000,00 zł. w spółce PIOBOM AC Sp. z o.o. Głównym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja gazów technicznych i innych wyrobów chemicznych.

Na dzień bilansowy Spółka ta nie podjęła działalności i w związku z tym wartość udziałów objęta jest odpisem aktualizującym w 100%. W związku z powyższym spółkę nie objęto konsolidacją.

22. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

W roku 2008 spółka Pioma S.A. dokonała sprzedaży 188 217 szt. akcji Mostostal o wartości nominalnej 1,00 zł, uzyskując zysk ze zbycia inwestycji w wysokości 960,94 tys. zł.

Na dzień bilansowy Grupa nie posiada aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Przedstawione poniżej aktywa finansowe reprezentują nie notowane udziały i akcje, przedstawiające prawo do kapitału, które potencjalnie mogą przynieść korzyści Grupie w postaci dywidendy. Aktywa te nie posiadają terminu wymagalności ani kuponu odsetkowego.

PAPIERY WARTOŚCIOWE, UDZIAŁY I INNE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE (WG ZBYWALNOŚCI)	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Z nieograniczoną zbywalnością		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		
a) akcje (wartość bilansowa):	50	50
- wartość według cen nabycia	50	50
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	50	50
b) udziały (wartość bilansowa):	18 576	12 303
- wartość według cen nabycia	18 576	12 303
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	12 303	1 546
Wartość bilansowa razem	18 626	12 353

23. ZAPASY

Wartość zapasów po uwzględnieniu odpisów aktualizujących wynosi:

ZAPASY	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) materiały	119 363	105 321
b) półprodukty i produkty w toku	70 418	62 343
c) produkty gotowe	15 590	20 119
d) towary	-	1 007
e) zaliczki na dostawy	2 820	1 353
Zapasy, razem	208 191	190 143

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ ZAPASÓW	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Stan na początek okresu	7 981	4 584
a) zwiększenia (z tytułu)	4 395	4 636
- utworzenie odpisu	4 395	4 636
b) zmniejszenia (z tytułu)	7 635	1 239
- wykorzystanie	2 417	17
- rozwiązanie	5 218	1 222
Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	4 741	7 981

24. KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE

	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Kontrakty długoterminowe nie zakończone na dzień bilansowy (przychody ze sprzedaży zwiększenie):	129 452	116 731
Należności z tytułu umów, ujęte w pozycji krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	129 744	116 731
Zobowiązania z tytułu umów ujęte w pozycji zobowiązań z tytułu dostaw oraz pozostałych zobowiązań	6 186	6 072
Koszty poniesione do dnia bilansowego powiększone o rozpoznane zyski i pomniejszone o rozpoznane straty z tytułu umów	69 919	89 679
Minus: kwoty zafakturowane do dnia bilansowego	- 837	- 7 212
Zapasy z tytułu robót w toku (zmniejszenie)	75 268	88 539

25. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

	Wartość godziwa składników aktywów oddanych w leasing Stan na koniec okresu 31.12.2008	Wartość godziwa składników aktywów oddanych w leasing Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Należności z tytułu leasingu finansowego, płatne w okresie:	43 834	31 842
Do jednego roku	36 581	26 221
Od roku do pięciu lat	7 253	5 621
Powyżej pięciu lat	-	-
Minus: przychód do uzyskania w kolejnych okresach	12 529	13 018
Wartość bieżąca minimalnych rat należnych rat leasingowych	31 305	18 824
W podziale na:		
Długoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie powyżej 12 m-cy)	5 994	5 016
Krótkoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie do 12 m-cy)	25 311	13 808

Należności z tytułu leasingu finansowego występują tylko w spółkach: FAMUR SA oraz Pioma S.A.

Jednostki nie określają wartości rezydualnej wyrobów oddanych w użytkowanie na podstawie umów leasingu finansowego. Przepisy zawarte w MSR 17 zalecają stosowanie degresywnych metod podziału kosztów finansowych na poszczególne okresy leasingu. Jednostki stosują metodę odwróconych okresów w celu ustalenia kwoty odsetek na poszczególne okresy leasingu i ujmują ją w przychodach ze sprzedaży działalności podstawowej, zgodnie z opisanymi wyżej zasadami rachunkowości.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość godziwa należności z tytułu leasingu finansowego wynosi:

- należności krótkoterminowe: 25 311 tys. zł.
- należności długoterminowe: 5 994 tys. zł.

26. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) od jednostek powiązanych	22 530	9 652
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	22 511	9 652
- do 12 miesięcy	22 511	9 652
- powyżej 12 miesięcy	-	-
- inne	19	-
b) należności od pozostałych jednostek	394 696	394 913
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	329 147	319 559
- do 12 miesięcy	329 147	319 559
- powyżej 12 miesięcy	-	-
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	25 092	44 522
- inne	15 146	17 024
- z tytułu leasingu finansowego	25 311	13 808
Należności krótkoterminowe netto, razem	417 226	404 565
c) odpisy aktualizujące wartość należności	19 386	15 220
Należności krótkoterminowe brutto, razem	436 612	419 785

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD JEDNOSTEK POWIĄZANYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	22 511	9 652
- od jednostek zależnych	22 511	9 652
b) inne, w tym:	19	-
- od jednostek zależnych	19	-
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych netto, razem	22 530	9 652
c) odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	-	-
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych brutto, razem	22 530	9 652

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Stan na początek okresu	15 220	10 918
a) zwiększenia (z tytułu)	13 009	7 149
- należności przeterminowane	3 819	2 125
- zagrożenie nieściągalności	100	650
- wycena należności w walutach na dzień bilansowy	57	28
- pozostałe	9 033	4 346
b) zmniejszenia (z tytułu)	8 843	2 847
- wykorzystanie	7 139	835
- wycena należności w walutach na dzień bilansowy	13	185
- rozwiązanie	1 691	1 054
- pozostałe	-	773
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	19 386	15 220

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (PRZETERMINOWANE-BRUTTO) - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIE SPŁACONE W OKRESIE:	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) do 1 miesiąca	35 696	42 242
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 738	52 411
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	15 487	13 602
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	23 022	7 948
e) powyżej 1 roku	9 698	14 118
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	105 641	130 321
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane	7 477	11 997
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	98 164	118 324

KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	2 780	2 479
- odsetki i prowizje od kredytów i pożyczek	161	
- ubezpieczenia	161	128
- opłaty	150	
- zaliczki na energie	523	
- dokumentacja, analizy, certyfikaty	1 243	1 068
- inne	542	1 283
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	2 042	337
- prowizja dla pośrednika	1 824	
- korzystanie z programu komputerowego	218	337
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem	4 822	2 816

Środki pieniężne w banku

Gotówka oraz jej ekwiwalenty składają się ze środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych, środków pieniężnych na lokatach bankowych oraz ekwiwalentów środków pieniężnych - bonów skarbowych. W związku z powyższym wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

27. KREDYTY I POŻYCZKI

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek wg stanu na dzień 31.12.2008 roku.

Famur S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
RAI FEISEN BANK POLSKA SA		46 797	29.10.2010	TPLN	9 600	WIBOR 1M + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji * pełnomocnictwo do rachunków bankowych * hipoteka zwykła łączna oraz hipoteka kaucyjna łączna
NORDEA BANK POLSKA SA		10 000	28.02.2011	TPLN	2 449	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * oświadczenie o poddaniu się egzekucji * pełnomocnictwo do rachunków bankowych * hipoteka kaucyjna łączna
NORDEA BANK POLSKA SA		25 000	15.05.2009	TPLN	5 342	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa , * oświadczenie o poddaniu się egzekucji * pełnomocnictwo do rachunków bankowych * hipoteka kaucyjna łączna
RAZEM		81 797			17 391		

Nowomag S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Warszawa	10 000	31.07.2009	TPLN	5 175	WIBOR 1W + marża	* Oświadczenia o poddaniu się egzekucji * Pełnomocnictwo do rachunków bankowych * Hipoteka kaucyjna
Razem		10 000			5 175		

Fazos S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
DEUTSCHE BANK PBC	Kraków	30 000	30.09.2009	TPLN	29 462	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * hipoteka kaucyjna umowna + cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy - zapasy + cesja praw z polisy ubezpiecz., * poręczenie
RAIFFEISEN BANK POLSKA	Warszawa	20 000	31.07.2009	TPLN	0	WIBOR 1M + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * poręczenie
RAIFFEISEN BANK POLSKA	Warszawa	10 000	31.07.2009	TPLN	10 000	WIBOR 1M + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych.
Razem		60 000			39 462		

Pioma S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
BANK NORDEA SA	Warszawa	30 000	15.05.2009	TPLN	17 192	WIBOR + marża	* weksel in blanco, * hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy- maszyny i urządzenia, zapasy+cesja praw z polisy ubezpiecz.
BANK NORDEA SA	Warszawa	11 000	31.12.2009	TPLN	11 000	WIBOR + marża	* weksel in blanco, * deklaracja wekslowa * hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy- zapasy+cesja praw z polisy ubezpiecz. * oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych
Razem		41 000			28 192		

Pioma Industry Sp. z o.o.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Bank Nordea SA	Warszawa	15 000	od 28.02.2009 do 28.02.2011	TPLN	6 600	WIBOR + MARŻA	* hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy – maszyny i urządzenia + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy – zapasy + cesja praw z polisy ubez.
Razem		15 000			6 600		

Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.

Kredyty bankowe i pożyczki	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Nordea Bank Polska S.A.	Gdynia	50 000	21.11.2010r.	TPLN	6 422	Wibor 1M + marża	* Hipoteka kaucyjna, * zastaw rejestrowy na zapasach * zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach * cesja praw z polisy ubezpieczeniowej maszyn i urządzeń; * list intencyjny (letter of support) wystawiony przez Jednostkę Dominującą z siedzibą w Katowicach w treści i formie zaakceptowanej przez Bank.
Razem		50 000			6 422		

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek wg stanu na dzień 31.12.2008 roku.

Famur S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
RAIFFEISEN BANK POLSKA SA		46 797	29.10.2010	TPLN	8 397	WIBOR 1M +marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji * pełnomocnictwo do rachunków bankowych * hipoteka zwykła łączna oraz hipoteka kaucyjna łączna
NORDEA BANK POLSKA SA		10 000	28.02.2011	TPLN	2 857	WIBOR 1M +marża	* weksel własny in blanco+deklaracja wekslowa , * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * oświadczenie o poddaniu się egzekucji * hipoteka kaucyjna łączna
Wycena kredytu					164		
RAZEM		56 797			11 418		

Pioma S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
BANK NORDEA SA	Warszawa	14 000	28.02.2011	TPLN	14 000	WIBOR + marża	* weksel in blanco, * deklaracja wekslowa * hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy-zapasy + cesja praw z polisy ubez. * oświadczenie o poddaniu się egzekucji * pełnomocnictwo do rach. bankowych
Wycena kredytów					-12		
Razem		14 000			13 988		

Pioma Industry Sp. z o.o.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Bank Nordea SA	Warszawa	15 000	od 28.02.2009 do 28.02.2011	TPLN	8 400	WIBOR + MARŻA	* hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy – maszyny i urządzenia + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy – zapasy + cesja praw z polisy ubez.
Wycena kredytów					- 4		
Razem		15 000				8 396	

Polska Grupa Odlewnicza S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Nordea Bank Polska SA	Gdynia	75 000	31.03.2010- 30.06.2012	TPLN	58 840	WIBOR + MARŻA	*pełnomocnictwo do rachunku bieżącego kredytobiorcy, *hipoteka kaucyjna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia majątku *zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych *zastaw rejestrowy na akcjach spółki zależnej i udziałach w spółce zależnej *poręczenia J. dominującej i spółki zależnej
Wycena kredytu					-161		
Razem		75 000				58 679	

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek wg stanu na dzień 31.12.2007 roku.

Famur S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Nordea Bank Polska S.A.		25 000	15.05.2009	TPLN	0	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * hipoteka kaucyjna łączna + cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy - zapasy - cesja praw z polisy ubezpiecz.
Nordea Bank Polska S.A.		10 000	28.02.2011	TPLN	2 449	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * hipoteka kaucyjna łączna + cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy - + cesja praw z polisy ubezpiecz.
Raiffeisen Bank Polska S.A.		46 797	29.10.2010	TPLN	9 600	WIBOR 1M + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji – * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * hipoteka zwykła łączna oraz hipoteka kaucyjna łączna + cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy na akcjach jedn. zależnej * gwarancja jednostki zależnej
Bank Ochrony Środowiska S.A		10 000	18.12.2008	TPLN	10 054	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * zastaw rejestrowy - zapasy -+ cesja praw z polisy ubezpiecz., * przewłaszczenie - zapasy + cesja praw z polisy ubezpiecz.
RAZEM		91 797			22 103		

Nowomag S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Warszawa	15 000	31.07.2009	TPLN	15 000	WIBOR 1M +marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji *pełnomocnictwo do rachunków bankowych
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Warszawa	10 000	31.07.2009	TPLN	5 917	WIBOR 1W+ marża	* hipoteka kaucyjna+ cesja praw z polisy ubezpieczenia * zastaw rejestrowy + cesja praw z polisy ubezpieczenia * zastaw rejestrowy- zapasy + cesja praw z polisy ubezpieczenia
Razem		25 000			20 917		

Fazos S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Deutsche Bank PBC SA o/Tychy	Warszawa	30 000	17.03.2008	TPLN	21 436	Wibor 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * hipoteka kaucyjna umowna + cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy (zapasy) + cesja praw z polisy ubezpiecz., * poręczenie
Raiffeisen Bank Polska SA	Warszawa	9 000	31.07.2009	TPLN	12 184	Wibor 1W + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych, * solidarne poręczenie
Raiffeisen Bank Polska SA	Warszawa	11 000					
Raiffeisen Bank Polska SA	Warszawa	10 000	31.07.2009	TPLN	10 000	Wibor 1M + marża	* oświadczenie o poddaniu się egzekucji, * pełnomocnictwo do rachunków bankowych.
Razem		60 000			43 620		

Pioma S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
BANK NORDEA SA	Warszawa	30 000	15.05.2009	TPLN	18 186	WIBOR + marża	* weksel in blanco, * hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach +cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * zastaw rejestrowy- zapasy+cesja praw z polisy ubezpiecz., * zastaw rejestrowy- środki trwałe+ cesja praw z polisy ubezpiecz. * pełnomocnictwo do r-ku
Razem		30 000			18 186		

Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.

Kredyty bankowe / pożyczki	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Nordea Bank Polska S.A.		33 000	21.11.2010r.	TPLN	30 138	Wibor 1W+marża	* Hipoteka kaucyjna, * zastaw rejestrowy na zapasach * zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach * cesja praw z polisy ubezpieczeniowej maszyn i urządzeń; * list intencyjny (letter of support) wystawiony przez Jednostkę Dominującą z siedzibą w Katowicach w treści i formie zaakceptowanej przez Bank.
Famot Pleszew S.A.		2 000	VI.2009	TPLN	1 020	stałe	* Weksel własny „In blanco”
Razem		35 000			31 158		

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek wg stanu na dzień 31.12.2007 roku.

Famur S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Nordea Bank Polska S.A.		10 000	28.02.2011	TPLN	5 220	WIBOR 1M + marża	* weksel własny in blanco + deklaracja wekslowa, * hipoteka kaucyjna łączna + cesja praw z polisy ubezp., * zastaw rejestrowy + cesja praw z polisy ubezp.
Raiffeisen Bank Polska S.A.		46 797	29.10.2010	TPLN	17 819	WIBOR 1M + marża	* hipoteka zwykła łączna oraz hipoteka kaucyjna łączna + cesja praw z polisy ubezp., * zastaw rejestrowy na akcjach jednostki zależnej * gwarancja jednostki zależnej
Wycena kredytów					3		
RAZEM		56 797			23 042		

Pioma S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
BANK NORDEA SA	Warszawa	40 000	28.02.2011	TPLN	40 000	WIBOR + marża	* weksel in blanco, * hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej * Zastaw rejestrowy- zapasy + cesja praw z polisy ubezp., * pełnomocnictwo do r-ku
Wycena kredytów					- 109		
RAZEM		40 000			39 891		

Polska Grupa Odlewnicza S.A.

Kredyty bankowe	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
NORDEA BANK POLSKA S.A.	Gdynia	75 000	31.03.2009 – 30.06.2012	TPLN	75 000	WIBOR + marża	* pełnomocnictwo do rachunku bieżącego kredytobiorcy, * hipoteka kaucyjna na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia majątku kredytobiorcy * zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych * zastaw rejestrowy na akcjach spółki zależnej i udziałach spółki zależnej * poręczenia
Wycena					- 49		
Razem		75 000			74 951		

Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.

Kredyty bankowe / pożyczki	Siedziba	Kwota pobrania TPLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty TPLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Famot Pleszew S.A.		2 000	VI.2009	TPLN	470	stałe	* Weksel własny „In blanco”
Razem		2 000			470		

28. OBLIGACJE ZAMIENNE NA AKCJE

Żadna z jednostek Grupy nie wyemitowała obligacji zamiennych na akcje.

29. INSTRUMENTY FINANSOWE

W ramach Grupy Kapitałowej Famur S.A. spółki: FAZOS S.A., PIOMA S.A., PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O. oraz PMG S.A. posiadają pochodne instrumenty finansowe typu forward zabezpieczające kursy walut

Instrumenty pochodne (grupy instrumentów)	Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego lub grupy przepływów	Wycena instrumentów pochodnych na dzień 31.12.2008 (TPLN)	Zysk / strata (TPLN)	Zabezpieczane ryzyko
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2009	105 495	-21 126	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	II kwartał 2009	118 781	-19 893	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	IV kwartał 2009	8 564	-605	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	I kwartał 2009	124 768	-33 828	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	II kwartał 2009	6 543	-326	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż CZK	I kwartał 2009	45 796	-5 706	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż CZK	III kwartał 2009	5 128	-638	Ryzyko walutowe
Razem sprzedaż		415 075	-82 122	

Instrumenty pochodne (grupy instrumentów)	Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego lub grupy przepływów	Wycena instrumentów pochodnych na dzień 31.12.2008 (TPLN)	Zysk / strata (TPLN)	Zabezpieczane ryzyko
Forward - kupno EUR	I kwartał 2009	-1 927	742	Ryzyko walutowe
Razem kupno		-1 927	742	
Razem kupno i sprzedaż		413 148	-81 380	

30. PODATEK ODRO CZONY

Poniżej zaprezentowano analizę zmian aktyw u i rezerwy na podatek odroczone w trakcie roku:

a) Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

ZMIANA STANU AKTYWÓW Z TYTUŁU ODRO CZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	24 407	16 365
a) odniesionych na wynik finansowy	24 407	16 365
- powstania różnic przejściowych	24 407	16 365
- świadczenia na rzecz pracowników	7 469	5 650
- straty odliczane za lata poprzednie	2 750	780
- niewypłacone wynagrodzenia	2 689	2 641
- nie zrealizowane różnice kursowe	747	899
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	2 251	1 504
- odpisy aktualizujący majątek finansowy	2 017	892
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 529	1 648
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	1 625	1 604
- inne	3 330	747
2. Zwiększenia	44 372	35 143
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	44 372	35 143
- powstania różnic przejściowych	44 372	35 143
- świadczenia na rzecz pracowników	1 440	3 506
- straty odliczane za lata poprzednie	190	6 561
- niewypłacone wynagrodzenia	6 092	6 085
- nie zrealizowane różnice kursowe	23 510	2 127
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	1 732	1 314
- odpis aktualizujący majątek finansowy	-	2 050
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 097	676
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	-	269
- inne	10 311	12 556
3. Zmniejszenia	28 109	27 102
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	28 109	27 102
- powstania różnic przejściowych	28 109	27 102
- świadczenia na rzecz pracowników	1 568	1 687
- straty odliczane za lata poprzednie	1 707	4 591
- niewypłacone wynagrodzenia	6 483	6 037
- nie zrealizowane różnice kursowe	10 189	2 279
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	1 886	567
- odpis aktualizujący majątek finansowy	828	925
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	803	795
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	119	248
- inne	4 526	9 973
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	40 670	24 407
a) odniesionych na wynik finansowy	40 670	24 407
- powstania różnic przejściowych	40 670	24 407

- świadczenia na rzecz pracowników	7 341	7 469
- straty odliczane za lata poprzednie	1 233	2 750
- niewypłacone wynagrodzenia	2 298	2 689
- nie zrealizowane różnice kursowe	14 068	747
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	2 097	2 251
- odpis aktualizujący majątek finansowy	1 189	2 017
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 823	1 529
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	1 506	1 625
- inne	9 115	3 330

b) Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

ZMIANA STANU REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	60 462	26 534
a) odniesionej na wynik finansowy	60 462	26 534
- powstania różnic przejściowych	60 462	26 534
- sprzedaży z tytułu dzierżaw kombajnów	-	1 368
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	50 591	20 796
- wynik na kontraktach długoterminowych	5 356	
- inne	4 515	4 370
2. Zwiększenia	18 060	40 150
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	18 060	40 150
- powstania różnic przejściowych	18 060	40 150
- sprzedaży z tytułu dzierżaw kombajnów	-	
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	611	30 924
- wynik na kontraktach długoterminowych	12 553	5 356
- inne	4 896	3 870
3. Zmniejszenia	15 964	6 222
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	15 964	6 222
- powstania różnic przejściowych	15 964	6 222
- sprzedaży z tytułu dzierżaw kombajnów	-	1 368
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	2 481	1 129
- wynik na kontraktach długoterminowych	7 540	
- inne	5 943	3 725
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	62 558	60 462
a) odniesionej na wynik finansowy	62 558	60 462
- powstania różnic przejściowych	62 558	60 462
- sprzedaży z tytułu dzierżaw kombajnów	-	-
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	48 721	50 591
- wynik na kontraktach długoterminowych	10 369	5 356
- inne	3 468	4 515

31. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

	Wartość bieżąca rat leasingowych	Wartość bieżąca rat leasingowych
	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:		
	4 761	5 970
jednego roku	2 168	2 206
dwóch do pięciu lat	2 593	3 764
powyżej pięciu lat	-	-
Pomniejszone o przyszłe odsetki:	468	651
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań	4 293	5 319
Pomniejszona o kwoty wymagalne w ciągu 12 miesięcy (ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych)	1 887	1 867
Zobowiązanie wymagalne w okresie po 12 miesiącach	2 406	3 452

32. INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

INNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 295	30
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	1 295	30
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	453	267
- długoterminowe	28	-
- krótkoterminowe	425	267
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	1 748	297

Na saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań składają się głównie zobowiązania handlowe oraz inne zobowiązania bieżące.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) wobec jednostek powiązanych	5 600	3 434
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	5 588	3 425
- do 12 miesięcy	3 758	3 425
- powyżej 12 miesięcy	1 830	
- inne	12	9
b) wobec pozostałych jednostek	403 186	284 191
- kredyty i pożyczki	103 242	135 984
- z tytułu dywidend	-	47
- inne zobowiązania finansowe	1 887	1 617
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	124 061	101 335
- do 12 miesięcy	123 816	101 335
- powyżej 12 miesięcy	245	-
- zaliczki otrzymane na dostawy	45 008	6 005
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	23 553	24 615
- z tytułu wynagrodzeń	8 885	8 951
- inne	96 550	5 637
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	408 786	287 625

Zdaniem zarządu Jednostki dominującej wartość księgowa zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

33. REZERWY

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) stan na początek okresu	31 505	23 739
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	25 096	18 658
- rezerwy na świadczenia emerytalne	6 087	5 081
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	322	-
b) zwiększenia (z tytułu)	1 508	13 569
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	634	9 050
- rezerwy na świadczenia emerytalne	790	2 333
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	84	2 186
c) wykorzystanie (z tytułu)	54	78
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	54	78
- rezerwy na świadczenia emerytalne	-	-
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	-	-
d) rozwiązanie (z tytułu)	3 410	5 725
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	2 407	2 534
- rezerwy na świadczenia emerytalne	994	1 327
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	9	1 864
e) stan na koniec okresu	29 549	31 505
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	23 269	25 096
- rezerwy na świadczenia emerytalne	5 883	6 087
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	397	322

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) stan na początek okresu	7 440	4 111
- rezerwa na świadczenia pracownicze	3	-
- rezerwa na świadczenie emerytalne	532	348
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	3 763	2 498
- rezerwa na urlopy	3 142	1 265
b) zwiększenia (z tytułu)	4 449	6 500
- rezerwa na świadczenia pracownicze	383	444
- rezerwa na świadczenie emerytalne	251	413
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	843	1 553
- rezerwa na urlopy	2 972	4 090
c) wykorzystanie (z tytułu)	1 646	189
- rezerwa na świadczenia pracownicze	-	36
- rezerwa na świadczenie emerytalne	182	82
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	27	71
- rezerwa na urlopy	1 437	-
d) rozwiązanie (z tytułu)	2 716	2 982
- rezerwa na świadczenia pracownicze	215	405
- rezerwa na świadczenie emerytalne	325	147
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	355	217
- rezerwa na urlopy	1 821	2 213
e) stan na koniec okresu	7 527	7 440
- rezerwa na świadczenia pracownicze	171	3
- rezerwa na świadczenie emerytalne	276	532
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	4 224	3 763
- rezerwa na urlopy	2 856	3 142

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) stan na początek okresu	8 202	9 522
- rezerwa na ryzyko procesowe	627	630
- rezerwa na zobowiązania	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	7 575	7 577
- deputaty, ekwiwalenty	-	1 315
b) zwiększenia (z tytułu)	-	1 873
- rezerwa na ryzyko procesowe	-	-
- rezerwa na zobowiązania	-	807
- rezerwa na węgiel dla emerytów	-	1 066
- deputaty, ekwiwalenty	-	-
c) wykorzystanie (z tytułu)	559	3
- rezerwa na ryzyko procesowe	559	3
- rezerwa na zobowiązania	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	-	-
- deputaty, ekwiwalenty	-	-
d) rozwiązanie (z tytułu)	582	3 190
- rezerwa na ryzyko procesowe	-	-
- rezerwa na zobowiązania	-	807
- rezerwa na węgiel dla emerytów	582	1 068
- deputaty, ekwiwalenty	-	1 315

e) stan na koniec okresu	7 061	8 202
- rezerwa na ryzyko procesowe	68	627
- rezerwa na zobowiązania	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	6 993	7 575
- deputaty, ekwiwalenty	-	-

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
a) stan na początek okresu	18 301	12 167
- deputaty, ekwiwalenty	-	163
- rezerwa na węgiel dla emerytów	979	867
- gwarancje i reklamacje	8 463	8 673
- rezerwa na pozostałe koszty	7 917	582
- niezafakturowane koszty	270	107
- premie, wynagrodzenia	672	1 775
b) zwiększenia (z tytułu)	30 095	23 775
- deputaty, ekwiwalenty	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	5	511
- gwarancje i reklamacje	8 229	3 660
- rezerwa na pozostałe koszty	19 858	16 763
- niezafakturowane koszty	1 307	270
- premie, wynagrodzenia	696	2 571
c) wykorzystanie (z tytułu)	6 996	2 036
- deputaty, ekwiwalenty	-	163
- rezerwa na węgiel dla emerytów	16	260
- gwarancje i reklamacje	2 951	976
- rezerwa na pozostałe koszty	3 691	458
- niezafakturowane koszty	338	105
- premie, wynagrodzenia	-	74
d) rozwiązanie (z tytułu)	10 000	15 605
- deputaty, ekwiwalenty	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	34	139
- gwarancje i reklamacje	2 981	2 894
- rezerwa na pozostałe koszty	6 208	8 970
- niezafakturowane koszty	362	2
- premie, wynagrodzenia	415	3 600
e) stan na koniec okresu	31 400	18 301
- deputaty, ekwiwalenty	-	-
- rezerwa na węgiel dla emerytów	934	979
- gwarancje i reklamacje	10 760	8 463
- rezerwa na pozostałe koszty	17 876	7 917
- niezafakturowane koszty	877	270
- premie, wynagrodzenia	953	672

34. KAPITAŁ PODSTAWOWY

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji w tys. szt.	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe na okaziciela			432 461				
B	zwykłe na okaziciela			49 039			19.09.2006	
Liczba akcji razem				481 500				
Kapitał zakładowy, razem					4 815			
Wartość nominalna jednej akcji = 0,01 zł								

	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2007
Liczba akcji w tys. szt.	481 500	481 500

Dla powyższego kapitału brak ograniczeń co do wypłaty dywidend oraz zwrotu kapitału.

35. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ

W roku 2006 spółka Famur S.A. przeprowadziła publiczną subskrypcję akcji zwykłych na okaziciela serii B. W związku z tym kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszony o koszty emisji wynosi 143 210 tys. zł

36. KAPITAŁ REZERWOWY Z AKTUALIZACJI WYCENY

Nie występuje.

37. AKCJE WŁASNE

Nie występują.

38. KAPITAŁY REZERWOWE

Nie występują.

39. KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIECZAJĄCYCH I RÓŻNICE KURSOWE

Pozycja dotyczy różnic kursowych z przeliczenia pozycji bilansowych Oddziału zagranicznego jednostki zależnej.

40. ZYSKI ZATRZYMANE

Na dzień 31.12.2008r. kwota zysków zatrzymanych wynosi 179 176 tys. zł.

41. SPRZEDAŻ SPÓŁEK ZALEŻNYCH

W miesiącu lipcu 2008 roku Jednostka Dominująca Famur SA zbyła 348 tys. szt. akcji jednostki zależnej FITEN S.A. Po transakcji spółka FAMUR S.A. zachowała kontrolę nad spółką FITEN S.A. dysponując 57,67% w kapitale zakładowym oraz taką samą ilością głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

W dniu 28.08.2008 roku spółka zależna OŻ Śrem S.A. zbyła wszystkie posiadane udziały w spółce OŻ – Zakład Usług Technicznych ETMA Sp. z o.o., które stanowiły 90,66% kapitału zakładowego tej spółki.

W miesiącu grudniu 2008 roku Jednostka Dominująca Famur SA zawarła umowę sprzedaży 692 tys. szt. akcji jednostki zależnej FITEN S.A. stanowiących 57,67% kapitału zakładowego. Akcje zostały nabyte przez FITEN SA, własność akcji przeszła na nabywcę w dniu zapłaty całej ceny sprzedaży, tj. 30.01.2009r.

42. NABYCIE SPÓŁKI ZALEŻNEJ

POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH PRZEPROWADZONE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Wyszczególnienie	Data przejęcia	Procent przejętych instrumentów kapitałowych z prawem głosu	Koszt połączenia jednostek gospodarczych	Wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej przypadająca na jednostkę przejmującą	Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych	Nadwyżka kosztu połączenia nad udziałem jednostki dominującej w wartości godziwej aktywów netto	Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem połączenia
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	11.04.2008	0,21%	249	305			56
Wartość ogółem			249	305	-	-	56

W wyniku wykupu akcji w OŻ Śrem S. A. przez Polską Grupę Odlewniczą S.A. powstała nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem połączenia. Transakcja ta została rozliczona w wyniku bieżącym.

FHS DAMS Sp. z o.o.

W dniu 24.04.2008 Famur S.A. nabył 425 udziałów w spółce FHS DAMS Sp. z o.o. o wartości nominalnej 1 tys. zł każdy o łącznej wartości nominalnej 425 tys. zł. Udziały zostały nabyte od jednostki zależnej Emitenta – spółki Dams GmbH z siedzibą w Velbert (Niemcy), w której Emitent posiada udziały stanowiące 100% kapitału zakładowego. W wyniku nabycia Emitent uzyskał 100% udziału w kapitale zakładowym spółki FHS DAMS Sp. z o.o. dających tyle samo głosów na Zgromadzeniu Wspólników tej spółki.

Fabryka Maszyn Górniczych PIOMA SA

Dnia 01.07.2008 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieście w Łodzi zarejestrował podział spółki zależnej emitenta Fabryki Maszyn Górniczych PIOMA SA z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim. W wyniku podziału FMG PIOMA SA została wydzielona nowa spółka pod firmą PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o. z kapitałem zakładowym wynoszącym 22 700 tys. zł, który dzieli się na 227 tys. udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Wszystkie udziały w nowo zawiązanej spółce objęła spółka FAMUR SA. Podział został przeprowadzony w celu rozdzielenia działalności w zakresie produkcji urządzeń dla górnictwa, która to działalność pozostała w FMG PIOMA S.A. oraz działalności w zakresie produkcji urządzeń dla pozostałych dziedzin przemysłu, w tym przede wszystkim wielkogabarytowych konstrukcji stalowych, która została przeniesiona do spółki PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o.

GEORYT Sp. z o.o.

Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki GEORYT Sp. z o.o. oraz w oparciu o oświadczenie o objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym z dnia 24.06.2008 roku spółka FAMUR SA objęła 2 037 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, cenie emisyjnej 5 tys. zł za udział, o łącznej cenie emisyjnej wynoszącej 10 185 tys. zł. Łączna cena udziałów została uregulowana dnia 24.06.2008 roku.

Dnia 13.08.2008 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieście w Krakowie zarejestrował zmianę w wysokości kapitału zakładowego w spółce zależnej GEORYT Sp. z o.o..

PCTG Sp. z o.o.

Dnia 30.07.2008 roku uchwałą nr 1 Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach postanowiło o podwyższeniu kapitału zakładowego w spółce Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. o kwotę 125 tys. zł w drodze ustanowienia 2,5 tys. nowych udziałów o wartości po 50,00 zł każdy. Spółka FAMUR SA objęła wymienione udziały po cenie emisyjnej wynoszącej 1,08 tys. zł każdy tj. po łącznej cenie emisyjnej 2 700 tys. zł.

Dnia 27.08.2008 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach zarejestrował zmianę w wysokości kapitału zakładowego w spółce zależnej Emitenta : Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.

43. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono, zgodnie postanowieniami MSR 7 . Spółki Grupy sporządzają rachunek przepływów pieniężnych zgodnie z wymogami standardu oraz prezentują go jako integralną część sprawozdania finansowego za każdy okres, za który sporządza się sprawozdanie finansowe.

Rachunek przepływów pieniężnych przedstawia informacje na temat przepływów pieniężnych zaistniałych w ciągu okresu , w podziale na działalność operacyjną , inwestycyjną i finansową . Spółki Grupy prezentują przepływy pieniężne z działalności operacyjnej , inwestycyjnej i finansowej w sposób najbardziej odpowiedni dla rodzaju prowadzonej przez nie działalności. W sporządzonym rachunku przepływów pieniężnych wartość odsetek z tytułu leasingu finansowego, należnych spółkom Grupy zakwalifikowano, zgodnie z wymogami prezentacji określonych w MSSF w części działalności operacyjnej.

Przy przejęciu lub sprzedaży jednostek zależnych łączne przepływy pieniężne prezentowane są odrębnie i zaliczane do działalności inwestycyjnej.

Przy przejęciu jak i sprzedaży jednostek zależnych spółki w odniesieniu do każdego okresu sprawozdawczego wykazują w łącznych kwotach:

- ogólną kwotę za jaką nabyto lub sprzedano jednostkę
- część zapłaty uiszczonej przy nabyciu lub uzyskanej przy sprzedaży, gdy płatności dokonano w formie pieniężnej lub ekwiwalentów środków pieniężnych
- kwotę środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych w jednostce zależnej, która została przejęta lub sprzedana
- wartość aktywów i pasywów połączonych w najważniejsze kategorie, innych niż środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych w jednostce zależnej przejętej lub sprzedanej.

Struktura środków pieniężnych na początek i koniec okresu	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	
	TPLN	
a) środki pieniężne razem (stan na początek okresu)		28 610
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach		28 610
b) środki pieniężne razem (stan na koniec okresu)		123 990
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach		123 990
Zmiana stanu środków pieniężnych		95 380
Środki pieniężne z działalności operacyjnej		222 336
Środki pieniężne z działalności inwestycyjnej	-	32 562
Środki pieniężne z działalności finansowej	-	94 394

Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	Za okres 01.01.2008 - 31.12.2008	
	TPLN	
Budynki i budowle		8 183
Urządzenia techniczne		9 112
Środki transportu		4 254
Inne środki trwałe		368
Wartości niematerialne		3 160
Środki trwałe w budowie		709
Wydatki na kombajny przeznaczone do dzierżawy		8 604
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych		2 060
Razem		36 450

44. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Należności i zobowiązania warunkowe Emitenta	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Należności warunkowe	-	-
2. Zobowiązania warunkowe	10 539	70 439
2.1. Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)	10 010	70 439
- poręczenie kredytu FAZOS S.A. przez FAMUR S.A.	9 000	24 000
- poręczenie kredytu PIOMA-ODLEWNIA Sp. z o.o. przez FAMUR S.A.	-	37 500
- poręczenie gwarancji FIT S.A. przez FAMUR S.A.	1 010	8 939
2.2. Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	529	-
- udzielone gwarancje	529	-

Należności i zobowiązania warunkowe Grupy	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
1. Należności warunkowe	-	-
2. Zobowiązania warunkowe	20 013	26 225
2.1. Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)	-	-
2.2. Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	20 013	26 225
- udzielone gwarancje	19 131	16 548
- wartość umorzona z tytułu postępowania układowego *	-	8 772
- poręczenie kredytu Z.M. POLMETAL Sp. z o.o. przez FAZOS S.A.	688	688
- inne	194	217

* Postanowienie stwierdzające wykonanie układu Fazos S.A. zostało wydane przez Sąd Rejonowy Katowice Wschód Wydział X Gospodarczy w dniu 10 lipca 2008.

45. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

Przychód z tytułu leasingu operacyjnego kombajnów zrealizowany w 2008 roku wyniósł 8 378 tys. zł.

Na dzień bilansowy, Grupa posiada należności z tytułu umów leasingu operacyjnego w okresie nie podlegającym wypowiedzeniu, których wartość bieżąca wynosi (w podziale na terminy płatności):

	Stan na koniec okresu 31.12.2008	Stan na koniec okresu 31.12.2007
	TPLN	TPLN
w okresie do roku	7 975	8 501
w okresie od 2 – 5 lat	403	264
powyżej 5 lat		
Razem	8 378	8 765

46. WYNAGRODZENIE INSTRUMENTAMI KAPITAŁOWYMI SPÓŁKI

Nie dotyczy

47. PROGRAM ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH

Odlewnia Żeliwa Śrem S.A. prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o pracowniczych programach emerytalnych.

Szczegółowe zasady funkcjonowania Pracowniczego Programu Emerytalnego zostały uzgodnione w obowiązującej Zakładowej Umowie Emerytalnej

Pracownicze Programy Emerytalne zawarte zostały w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie „Pogodna Przyszłość” w PZU Życie S.A. Program finansowany jest przez Odlewnię, opłacającego za swoich pracowników tzw. składkę podstawową. Wysokość stawki podstawowej wynosi 25 zł miesięcznie i nie może przekraczać 7% wynagrodzenia brutto, stanowiącego podstawę do ustalenia obowiązkowej składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe pracownika w danym miesiącu.

Niezależnie od wpłat wnoszonych przez Odlewnię, każdy pracownik ma możliwość zdeklarowania wpłat własnych tzw. – składki dodatkowej (naliczanej z wynagrodzenia brutto). Minimalna wysokość składki dodatkowej wynosi 10 zł.

48. KOREKTA BŁĘDU

Nie występuje.

49. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

W miesiącu styczniu 2009 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki zależnej Famur International Trade SA na Fiten SA oraz podwyższenia kapitału zakładowego w/w spółki o kwotę 9 mln zł. Akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Fundusz Private Equity Avallon MBO. W wyniku powyższego Jednostka Dominująca Famur SA utraciła kontrolę nad spółką Fiten SA.

W grudniu 2008 roku Zarządy spółek Famur S.A., Nowomag S.A., Fazos S.A., Pioma S.A. wypowiedziały zakładowe układy zbiorowe pracy, które zostały rozwiązane z dniem 31.03.2009r. Niektóre ze spółek Grupy rozpoczęły proces redukcji zatrudnienia w formie zwolnień grupowych. Zdarzenia powyższe mają wpływ na wysokość rezerw tworzonych z tytułu świadczeń pracowniczych.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego za rok 2008 nie można dokonać szacunku skutków finansowych powyższego zdarzenia. Wpływ zmian jest możliwy do ustalenia w oparciu o wyliczenia aktuarialne.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. struktura własności akcji jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Ilość głosów na WZA	% udział w strukturze
TDJ Investments Sp. z o.o.	343.226.896	343.226.896	71,28%
Tomasz Domogała	27.366.855	27.366.855	5,68%
ING OFE	29.788.083	29.788.083	6,19%
Pozostali akcjonariusze	81.118.166	81.118.166	16,85%
Razem	481 500 000	481 500 000	100,00%

50. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje handlowe - Famur S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
NOWOMAG S.A.	41	709	2 189	3 784	-	353	3 584	2	-	13	296	-	821
FAZOS S.A.	13 617	1 234	-	1 246	36	560	251	2	-	-	27	-	1 220
PMG S.A.	185	158	3 973	3 386	68	314	708	0	-	8	1	-	3 144
FMG PIOMA S.A.	-	851	149	13 364	-	553	121	-	4	0	4	-	224
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	1	-	6 300	-	13	-	-	-	-	-	-	2
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	59	-	2	-	70	1 851	3	-	-	48	-	40
FITEN S.A.	-	115	-	369	-	50	106	-	-	-	-	-	26
GEORYT SP. Z O.O.	-	217	-	407	-	109	32	-	-	2	3	-	126
PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	-	82	-	0	-	26	-	-	-	-	-	-	52
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	1	-	0	-	222	2	-	-	-	-	-	39
FAMUR SP. Z O.O.	917	11 209	19	82	-	10	582	-	-	-	454	-	11 148
FAMUR MACHINERY SP. Z O.O.	-	5	-	0	-	6	-	-	-	-	-	-	1
DAMS GMBH	-	-	-	62	-	2	-	0	-	-	16	-	2
FHS DAMS SP. Z O.O.	-	111	-	3	-	34	-	-	-	-	-	-	14
PCTG SP. Z O.O.	-	468	-	-	-	45	3 311	14	-	86	323	-	55
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	111	1 298	690	-	-	1 913	489	-	-	1 306	-	7 988
TDJ INVESTMENS SP. Z O.O.	12	4	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	2
Razem	14 772	15 335	7 628	29 695	104	2 381	12 461	510	4	109	2 478	-	24 904

Transakcje handlowe - Nowomag S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	29	-	3 555	2	-	13	3 291	14	-	-	821	-	296
FAZOS S.A.	-	-	553	311	-	3	264	-	-	-	109	-	13
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	1	-	-	729	1	-	-	380	-	208
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	180	1	-	-	2 932	9	-	-	1 452	-	1
PMG S.A.	-	-	746	13	-	-	885	-	-	-	-	-	456
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
PCTG SP. Z O.O.	-	-	58	0	-	-	13	-	-	-	16	-	0
Razem	29	-	5 092	328	-	16	8 118	24	-	-	2 778	-	974

Transakcje handlowe - Fazos S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	228	4	19	2	-	-	15 431	1 246	42	2	1 220	-	27
NOWOMAG S.A.	201	1	62	-	-	-	556	311	-	-	13	-	109
FMG PIOMA S.A.	18	-	1	101	-	-	43	11	-	-	4 011	-	2
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	-	-	-	-	-	-	185	-	-	185	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	300	-	-	1	-	-	5 970	499	-	-	1 539	-	1
PMG S.A.	-	1	40 513	66	-	9	33	-	-	-	20 837	-	8 214
FITEN S.A.	-	-	-	-	-	-	1 620	-	-	-	-	-	-
GEORYT SP. Z O.O.	52	3	114	1	4	5	8 439	7	-	17	1 408	-	1
PCTG SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	60	0	-	-	0	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	191	-	-	-	13	-	-	84	7	-	109
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	1 416	0	-	-	-	-	-	107	-	-	-	-	1 727
FHS DAMS SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	118	5	-	18	5	-	-
DAMS GMBH NIEMCY	-	-	-	-	-	-	2 373	-	-	26	28	-	2 718
Razem	2 215	9	40 900	171	4	14	34 656	2 371	42	147	29 253	-	12 908

Transakcje handlowe - Pioma S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	1 702	1 419	465	44	-	7 747	8 511	18	-	-	701	-	263
PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	1 813	795	1 610	165	-	2 212	7 079	25	-	-	4 101	-	2 183
FAMUR S.A.	3	23	78	-	21	0	1 553	9	-	-	224	-	4
FAZOS S.A.	27	-	16	11	-	-	19	101	-	-	2	4 000	11
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	3	-	-
NOWOMAG S.A.	-	-	729	1	-	-	-	1	-	-	208	-	380
PCTG SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	167	2	-	-	5	-	-
PMG S.A.	-	-	3 939	-	-	0	750	-	-	-	-	-	12
OOO FAMUR SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	135	-	-	-	43	-	1 397
Razem	3 545	2 243	6 837	221	21	9 959	18 238	156	-	-	5 287	4 000	4 250

Transakcje handlowe - Pioma Industry Sp. z o.o.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.07.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA SA	-	-	-	-	-	-	4	-	207	-	1	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	486	580	-	2	-	-	230	1	31	-	1	-	209
FMG PIOMA SA	46	579	6 454	25	-	1	6 346	165	34	52	2 183	-	4 101
FAMUR SA	-	-	-	-	-	-	108	0	-	-	52	-	-
PCTG SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
Razem	532	1 159	6 454	27	-	1	6 689	166	273	52	2 237	-	4 310

Transakcje handlowe - PMG S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAZOS S.A.	-	33	-	-	-	0	92 637	66	-	-	8 214	-	20 837
FAMUR S.A.	-	38	-	0	-	679	7 668	-	68	-	3 144	-	1
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	-	-	750	3 939	-	-	-	12	-	-
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	262	1 485	18	-	-	28	-	0
NOWOMAG S.A.	-	-	-	-	-	885	8 846	13	-	-	456	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	2 746	-	-	-	60	-	-	-	-	-	1 803
FITEN S.A.	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
FHS DAMS SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	71	2 746	0	-	2 581	114 648	97	68	-	11 854	-	22 641

Transakcje handlowe - FITEN S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	106	-	-	-	-	163	369	1	-	28	-	2
FAZOS S.A.	-	1 620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PMG S.A.	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	1 739	-	-	-	-	163	369	1	-	28	-	2

Transakcje handlowe - Georyt Sp. z o.o.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	21	2	9	-	-	2	326	407	-	-	126	-	3
FAZOS S.A.	395	-	8 061	7	-	-	169	1	47	5	1	-	1 408
NOWOMAG S.A.	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PMG S.A.	210	0	1 275	18	-	-	262	-	-	-	0	-	28
FMG PIOMA S.A.	3	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
PCTG SP. Z O.O.	-	6	-	1	-	6	72	0	-	-	22	-	21
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	5	-	-	-	44	-	-	145	180	-	6
FHS DAMS SP. Z O.O.	89	1 077	408	7	-	-	3 015	16	58	-	582	-	97
DAMS GMBH	5	508	5	-	-	0	4 247	-	-	-	2 483	-	55
Razem	723	1 593	9 788	33	-	6	8 135	424	105	150	3 394	-	1 621

Transakcje handlowe - Polska Grupa Odlewnicza S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	2	-	-
FAZOS S.A.	-	-	-	185	-	-	-	-	-	-	-	-	185
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	0	-	-
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	1	150	-	-	-	100	-	349	-	-	5 334	-	140
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	151	-	4 800	-	-	8	348	-	-	12 704	-	37
PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	-	-	-	-	13	4	-	-	-	-	-	-	1
Razem	1	301	-	4 985	13	104	28	697	-	-	18 040	-	363

Transakcje handlowe - Pioma Odlewnia Sp. z o.o.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	32	1 819	3	-	-	128	2	-	-	40	-	48
FAZOS S.A.	-	107	5 863	499	-	-	300	1	-	-	1	-	1 539
NOWOMAG S.A.	-	28	2 904	9	-	-	-	1	180	-	1	-	1 452
FMG PIOMA S.A.	-	898	7 613	18	-	-	11 333	44	-	-	263	-	701
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	8	-	348	-	-	151	-	-	-	37	12 350	354
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	453	63	-	-	-	2	29	-	-	0	-	-
PIOMA INDUSTRY SP. Z O.O.	-	57	172	1	5	-	1 067	2	-	-	209	-	1
Razem	-	1 583	18 434	878	5	-	12 981	79	180	-	551	12 350	4 095

Transakcje handlowe - Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.

W ciągu 2008 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
ZUT ETMA SP. Z O.O.	46	143	-	0	-	247	1 209	247	62	-	12	-	-
FAMUR S.A.	-	-	2	-	-	-	224	0	-	-	39	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	2	29	-	-	516	-	-	-	0	-	-
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	-	-	349	-	-	251	-	-	-	140	5 300	34
FAZOS SA	-	-	-	107	-	-	1 416	-	-	-	1 727	-	-
Razem	46	143	4	485	-	247	3 616	247	62	-	1 918	5 300	34

Transakcje handlowe - Famur S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
NOWOMAG S.A.	138	513	1 170	8 826	-	370	2 760	-	-	183	-	952
FAZOS S.A.	19 784	1 148	-	555	-	774	246	-	-	4	-	26 226
FMG PIOMA S.A.	-	514	50	71 674	-	748	4	-	-	-	-	359
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	0	-	1	-	90	1 377	16	-	-	-	6
PMG S.A.	-	1 115	10 671	-	-	168	1	-	-	0	-	8 730
PCTG SP. Z O.O.	0	227	17	-	-	50	-	-	-	329	-	1 197
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	1 891	-	-	-	-	-	-	44	-	5 280
FITEN S.A.	-	110	-	37	-	156	18	-	-	0	4 300	25
GEORYT SP. Z O.O.	-	28	-	421	-	43	4	-	-	-	9 500	401
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	-	-	-	-	134	2	-	-	0	-	22
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	64	92	-	-	129	-	88
INNE POWIĄZANE	-	19	-	81	6	34	-	-	-	-	-	4
Razem	19 922	3 674	13 799	81 595	6	2 631	4 504	16	-	689	13 800	43 290

Transakcje handlowe - Nowomag S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	24	72	2 607	-	-	57	2 191	-	15	952	-	183
FAZOS S.A.	-	-	2 126	778	2	22	195	-	-	-	9 000	593
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	-	-	-	47	-	-	-	-	-
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	-	-	-	-	-	4 369	-	-	38	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	363	-	-
PMG S.A.	-	-	119	-	-	-	3	-	-	-	-	-
PCTG SP. Z O.O.	-	-	67	-	-	-	-	-	137	-	-	16
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	107	-	-	-	-	-	-	11	-	90
Razem	24	72	5 026	778	2	79	6 851	-	152	1 364	9 000	882

Transakcje handlowe - Fazos S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	3	191	46	-	-	6	21 706	555	17	26 226	-	4
NOWOMAG S.A.	99	-	95	-	-	1	2 148	778	2	9 593	-	-
FMG PIOMA S.A.	3	-	-	-	-	-	339	642	-	-	-	-
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	432	-	-	-	-	-	6 611	298	-	2 065	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	110	-	-	3 236	-	-
PMG S.A.	-	1	43 179	-	-	-	3	-	-	-	-	7 447
FITEN S.A.	-	-	-	-	-	-	1 455	-	-	295	-	-
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	83	-	-	-	617	-	-	3	-	-
PCTG SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	3	-	112	2	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	107	-	-	-	81	-	-	88	-	92
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-
FHS DAMS SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	2 132	-	-	1 300	-	-
Razem	537	192	43 510	-	-	7	35 205	2 300	131	42 808	-	7 543

Transakcje handlowe - Pioma S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	1 709	1 910	451	18 130	-	6 495	5 453	-	-	-	-	2
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	132	182	39	-	-	622	830	-	-	137	-	263
FAZOS S.A.	0	-	338	642	-	0	3	-	-	-	-	-
FAMUR S.A.	0	46	-	-	-	0	1 095	-	217	371	-	-
NOWOMAG S.A.	30	-	18	-	-	0	-	-	-	-	-	-
PMG S.A.	-	-	15 432	-	-	-	3	-	-	-	-	4 369
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
FITEN S.A.	-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	1 279	-	-	-	118	-	-	41	-	1 196
PCTG SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	259	-	-	35	-	-
Razem	1 871	2 138	17 557	18 772	-	7 117	7 772	-	217	585	-	5 830

Transakcje handlowe - PMG S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAZOS S.A.	-	-	-	-	-	3	43 180	-	-	7 447	-	-
FAMUR S.A.	-	-	-	-	-	1	11 954	-	4	8 730	-	0
NOWOMAG S.A.	-	-	-	-	-	3	119	-	-	-	-	-
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	-	-	3	15 432	-	-	4 369	-	-
GEORYT SP. Z O.O.	-	-	-	-	-	-	1 400	-	-	44	-	-
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	-	-	4 836	-	-	-	-	-	-	-	-	1 773
Razem	-	-	4 836	-	-	10	72 085	-	4	20 590	-	1 773

Transakcje handlowe - FITEN S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 09.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	-	-	-	-	18	218	37	49	4 325	-	0
FAZOS S.A.	-	1 445	-	-	-	9	-	-	-	-	-	295
FMG PIOMA S.A.	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	1
Razem	-	1 445	-	-	-	34	218	37	49	4 325	-	296

Transakcje handlowe - GEORYT SP. Z O.O.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	-	4	-	-	-	70	376	-	9 901	-	53
OOO FAMUR ROSJA SP. Z O.O.	3	-	15	-	-	-	47	-	-	-	-	-
PIOMA S.A.	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FAZOS S.A.	14	32	571	-	-	-	83	-	-	-	-	-
NOWOMAG S.A.	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PMG S.A.	36	-	1 364	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	53	32	2 004	-	-	-	200	376	-	9 901	-	53

Transakcje handlowe - POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	73	1 304	16	-	-	91	-	-	6	-	-
FAZOS S.A.	-	81	6 530	298	-	-	409	-	-	-	-	2 065
NOWOMAG S.A.	-	238	4 131	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FMG PIOMA S.A.	-	493	4 961	-	-	-	10 562	-	-	2	-	-
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	1	-	-	-	-	-	16	-	1 063	-	1
Razem	-	886	16 926	314	-	1	11 062	16	-	1 071	-	2 066

Transakcje handlowe - PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
FAMUR S.A.	-	-	92	-	-	-	5	-	59	-	-	-
FAZOS S.A.	-	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOWOMAG S.A.	-	1	297	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PIOMA S.A.	-	3	827	-	-	-	978	-	-	-	-	-
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.	-	1	-	16	-	-	1	-	-	1	-	1 063
ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.	-	-	-	-	-	-	-	34	-	5 034	-	-
Razem	-	5	1 326	16	-	-	984	34	59	5 035	-	1 063

Transakcje handlowe - OŻ ŚREM S.A.

W ciągu 2007 roku, Jednostka zawarła następujące transakcje ze swoimi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O.	-	-	-	34	-	-	-	-	-	-	-	5 034
FAZOS S.A.	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-
FAMUR S.A.	-	-	2	-	-	-	133	-	-	22	-	0
ZUT ETMA SP. Z O.O.	84	288	-	-	-	6	4 050	-	526	310	-	36
Razem	84	288	2	61	-	6	4 183	-	526	332	-	5 070

51. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU

Informacja o łącznej wartości wynagrodzeń członków Zarządu i organów nadzoru Jednostki dominującej za okres od 01.01.2008 roku do 31.12.2008 wypłaconych przez spółki Grupy

Wynagrodzenie Zarządu	Netto / tys. zł/
Łaski Waldemar	437,57
Wrona Wojciech	40,95
Zawiszowska Beata	273,94
Jakubowski Tomasz	354,39
Bednarz Ryszard	148,21
Fryzowicz Zbigniew	262,00
Powierża Łukasz	85,73
Razem:	1 602,79

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	Netto / tys. zł/
Domogała Jacek	597,86
Domogała Tomasz	95,95
Wieczorek Krzysztof	48,11
Koronowska Gabriela	23,12
Uhl Tadeusz	95,95
Osowski Jacek	25,14
Razem:	886,13